

4092 2072

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI.

Nr. 26/27 (184/5)

4. juulil 1925 a.

V. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
 poolaastas „ 500.—
 veerandaastas „ 250.—
 Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas Mk. 800.—
 poolaastas „ 400.—
 veerandaastas „ 200.—
 Üksik nummer maksab Mk. 25.—
 Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Mk. 4000.—	1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 „ „ 2000.—	1/8 „ „ 500.—
1/3 „ „ 1350.—	1/16 „ „ 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 75°/_o, tekstis 100°/_o kallim.

Adressi muutmine 30 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) A. Liit. Kuritegude jälgimine. 2) Dr. Genzmer. Ametnikkude filikoolid 3) Politsei ja seltskonna vahetused. 4) Leo Heller. Väljapressijate kirjad. 5) Politseikoerte eksam Nõmmel. 6) Peatuslubade andmise kord Inglismaal. 7) Raadio sundmäärus Venemaal. 8) Ametlik osa. 9) Esperanto alalt. 10) Väljamaalt. 11) Kirjavastused. 12) Kuulutused.

Tähtsamate kuritegude jälgimine.*)

A. Liit.

Võõra varanduse äraiskumine.

Kriminaal-seadustik jagab võõra varanduse äraiskumised kahte pealiiki: avalikud ja salajased äraiskumised. Esimeste all tunneme edasi röövimisi ja riisumisi, viimaste all — vargusi ja kelmusi.

Näpunäited, mida nimetatud süütegude jälgimisel vaja tähele panna, jaotame kahte gruppi: ühed käiksid sündmuse (teo välise külje) selgitamise kohta, teised puudutaksid toimijate ja äraiskitud vara avalikuks tegemist.

*) „Kuritegude jälgimise“ üldosale, mis juba varem „E. Politseilehes“ avaldatud, järgneb nüüd sama autori „Kuritegude jälgimise“ eriosa.

A. Sündmuse (teo välise külje) selgitamine.

1. Röövimiste ja riisumiste puhul. Kõige pealt hoolega ja mitu korda läbi lugeda N. S. §§ 1627—1643, ehk seadusraamatu puudusel — „Juhis“ lhk. 92—94, samuti „E. Pol.“ nr. 137, lhk. 467 ja järgm., et osata kindlat vahet teha röövimise ja riisumise kuritegude koosseisude vahel.

Lühidalt öelduna olgu veel kord meele tuletatud, et praegu maksva seaduse järele (N. S. § 1627) loetakse röövimiseks igasugust võõra vara äraiskumist kallal-letungimise näol avaliku vägivalla abil, kui kuritegija on seal juures mingisuguse sõjariistaga varustatud. Samuti loetakse

röövimiseks ka seda, kui kuritegijal eel- pool nimetatud teo kordasaatmise juures puudub küll sõjariist, kuid tema selle peale vaatamata siiski saadab korda ohvri kallal kas tapmise, tapmise katse, peks- mise või piinamise, sünnitab viimasele vigastusi või haavu, ehk kui kuritegija kas ähvarduste või teiste tegude läbi loob sarnase olukorra, et see kujutab ene- sest tõsise ja avaliku hädaohu röövitava isiku elule, tervisele või vabadusele, kus juures kõik need teod on otsekoheselt seotud röövimisega ja on toime pandud sel- leks, et röövimist teostada.

Riisumiseks loetakse maksva seaduse järele (N. S. § 1637) kuritegusi kahe- sugusel kujul: 1) igasugune võõra vara ära- kiskumine teise käest vägivaldla teel ehk isegi ähvarduste abil, kus juures aga need ähvardused ja see vägivald ei kujuta ene- sest mingit hädaohu riisutava isiku elule, tervisele ega vabadusele ja 2) igasugune võõra vara teise käest ära- kiskumine ilma vägivaldla ja ähvardusteta, kui see ära- kiskumine sünnib süüdlase poolt teadli- kult ja avalikult, kas varanduse omaniku või teiste isikute silma all.

Röövimise või riisumise kui teo selgi- tamine algab tavalikult kahjukannataja ja tunnistajate ülekuulamisega. Kuna sea- dus süütegude tunnustena rea tingimisi ette näeb, siis püüdku ülekuulaja vasta- vate küsimuste ettepanemise teel (kui ülekuulatavate avaldused selles mõttes soovida jätavad) peensusteni välja selgi- tada, kas käesolevas sündmuses esinevad kõik röövimise või riisumise tunnused, missugusel kujul ja mil määral nimelt. Kui selgub, et tegemist on röövimisega, siis tuleb peale asjaolude, mis enesest kujuta- vad röövimise, kui niisuguse, koosseisu, veel tähelpanu pöörata selle peale, kas käsiloleva teoga ei ole veel mõni muu järgmine asjaolu seotud:

Toimimise koha eriline täht- sus, nagu näit., kirik, elumaja, asundus, tänav, meri, üksik koht.

Kallaletungimise objekt — post, üldtarvitatavad sõidu- ja veabi- nõud.

Toimija (-te) poolt ülesnäi- datud karmus — keharikked, ha- vad, piinamine.

Üldine hädaohtlikkus — ühe- kordne kokkurääkimine või kokkalepe kuritegijate vahel käesoleva kuriteo oi- mepanemiseks; tegutsemine alalise kuri- tegijate salga näol.

Toimija julmus — kui röövimi- sega on ühenduses tapmine ehk tulesüti- tamine (kui röövel viimaseid otsekohe, meelega toime pole pannud, vaid need osutusid tema teiste tegude tagajärjena).

Toimija parandamatus — sa- masuguse süüteo kordumine.

Toimimise aeg — öösel, päeval.

Riisumiste puhul tuleb peale nende as- jaolude, mis moodustavad otsekohe kuri- teo koosseisu, samuti nagu röövimiste pu- hulgi, tähelpanu kinkida veel järgmistele kõrvalasjaoludele:

Kas kuritegu ei ole mitte kordasaadetud kirikus;

Kas kuritegu ei ole korda saadetud sel- leks asutatud salga poolt, kus juures kuri- tegijad tungisid kallale mingisugusele ini- meste eluasemele (kus kuriteo ajal inime- sed parajasti sees asusid);

Kas kuritegu ei ole kordasaadetud mõne üldise õnnetuse puhul, näit. tule- kahju või veeuputuse ajal.

Peale selle tuleb riisumise kuriteo väl- jaselgitamise puhul alati täpselt kindlaks teha, missugusel kujul riisumine just toime pandi; kas nii, nagu riisumise mõiste piiritelus punkt esimeses ette on nähtud, või sarnaselt, nagu seda punkt teises on kirjeldatud.

Nihästi riisumise-röövimise, kui ka iga teise kuriteo puhul, mis salgana tegutse- vate ehk muidu mitme kuritegija osavõt- misel toime pandud, tuleb erilist rõhku panna ka selle peale, et juurdlusega saaks välja selgitatud peale muu mitte üksinda need isikud, kes kuriteo korda saatsid. Vaid ka see asjaolu, kes kuritegijate ju- hiks oli ja kuivõrd ja mil moel keegi neist toimepandud kuriteost osa võttis. Sa- muti ei tule ka unustada nende isikute kindlakstegemist, kes kuriteo kordasaat- misele kaudselt kaasa aitasid, selle korda- saatmisele teisi ässitasid, selle kavatsust lihtsalt varjasid, peale kuriteo toimimist kuritegijatele oma juures ulualust andsid või kuriteo läbi omandatud varandust vastu võtsid ja edasi toimetasid.

Kuna loetletud tunnused arvesse võe- takse karistuse suuruse määramisel, mil- line võib ulatuda kuni eluaegse sunni- tööni, siis on küllalt selge, missugune suur tähtsus on teo tunnuste täpsel välja- selgitamisel.

Seega tuleb selgitada ülekuulamisel:

a) Kas ohver (tunnistaja) märkas otse- kohe asjade ära- kiskumist, või leidis ta al-

les hiljem, et asjad ära on; kus seisis ärakistud asi ja kuidas nimelt sündis ärakiskumine. Tarbekorral lasta ülekuulatavat ärakiskumist demonstreerida.

b) Missuguseid abinõusid või võtteid tarvitas ehk võis tarvitada kallaletungija, et ohvert sundida oma varanduse kaitsmisest loobuma (millega nimelt oli kallaletungija varustatud, tarvitas ta neid tegelikult, ähvardas nendega või ei kasutanud ta neid hoopiski). Tarbekorral jällegi lasta demonstreerida.

d) Kui ohvri vastu on tarvitatud füüsilist vägivalda, siis, milles seisavad selle tagajärjed — vigastused, haavad, muhud. Viimased lasta arsti poolt ülevaadata. Vägivalla vahendite hulka kuuluvad ka uimastavad ained — nende mõju tagajärjed samuti lasta arsti poolt kindlaks teha.

e) Kus ja millal nimelt sündis omanduse vägivaldne ärakiskumine.

g) Kui ärakiskumisest võtsid osa mitu isikut, siis selgitada, kas nad juhuslikult kokku sattudes käesoleva kuriteo toimepanid, või oli neil see juba varemalt kavatsatud ja kokku räägitud, kes oli salga moodustamise mõtte algataja, mil määral võttis käesolevast kuriteost see või teine salga liige osa, mil määral sai üks või teine salga liige osa röövitud või riisitud varandusest jne.

Teiste kvalifitseerivate asjaolude väljaselgitamine ei peaks sünnitama raskuseid.

Vaatlusega selgitada: kas teopaigal leiduvad jäljed ja mahajäetud asjad tõendavad, täiendavad või muudavad ülesantud asjaolusid.

Kui kahealune seletab, et tema ennast ärakistud asja omanikuks pidas või asja ära kiskus oma seaduspäraste õiguste kindlustamiseks (näit. saadaoleva võla tasumiseks), siis tulevad tema seletused õige põhjalikult kontrollleerida. Niisugusel juhtumisel võib tegemist olla omavoli tarvitamisega, milline teo välise külje poolest on samuti avalik ärakiskumine.

2. Varguste puhul. Läbi lugeda R. N. S. §§ 169—172, N. S. §§ 1644—1664. „Juhis“ lhk. 94—103.

See tegelikus elus kõige enam korduv süütegu läheb röövimistest-riisumistest selle poolest lahku, et siin teo toimija püüab tegutseda salaja, s. o. nõnda, et ei omanik, ega keegi kõrvaline isik asja äravõtmist ei näeks. Kahjusaaja vastu sihitud füüsilise või psüühilise vägivalla

element, mis iseloomustab avalikke ärakiskumisi, peab siin täiesti puuduma. Selle juures võivad omanik ehk kõrvalised isikud asja äravõtmist isegi näha (viimased teades, et tegemist on seadusvastase omandamisega), kuid ärakiskuja peab arvamises olema, et ta salaja tegutseb. Nimetatud asjaolude kohta ei tohi hea juurdlus kohtunikku kunagi kahevahele jätta.

Peale selle on seadusandja üles märkinud rea asjaolusid, millised, kui nad vargusega ühenduses seisavad, varga kurja tahte määra pildistavad ja seeläbi temale suuremat või vähemat karistust tingivad. Tähen datud asjaolud puudutavad: toimimise kohta — kirik, palvemaja, kalmistu, ametlik koosolek; toimimise aega — öösel (ümbruskonna elanikkude tavalikul magamise ajal); omaniku poolt varanduse kaitseks seatud tõkete kõrvaldamist — lukkude lahtimuukimine ehk lahtitegemine valevõtmega, lukkude murdmine, varandust varjavate tõkete (plangid, hooned, kirstud j. m.) lõhkumine (eraldi lukkude murdmine või tõkete lõhkumine, mis takistavad sissepääsu elumaija või sellega ühenduses olevatesse ruumidesse), läbi akna sisseronimine (ilma lõhkumiseta), tõketest üleronimine; asjaolud, mis raskendavad omanikul oma varandust valvata — rahvarikas koosolek, peremehega ühes elutsevate teenijate ja muude palgaliste poolt toimivad vargused peremehe järelt, eraldi kokku rääkides kõrvaliste isikutega, võõrastemaja peremeeste ehk teenijate poolt — külaliste järelt, reisijate kraami vargused üldtarvitamiseks määratud liikumisabinõudelt ja erasõiduriistadelt; varguse objekti — hobune, suurem koduloom (sarvloom), dokument (kui dokument varastati kasutamise eesmärgiga); üldist hädaohtlikkust — kokkuraäkimine mitme isiku vahel, salk; varga parandamatust — recidiiv — sama süüteo kordumine; varguse läbi tekkinud kahju suurust — alla 100 m., üle 50.000 m., kui muud kvalifitseerivad asjaolud puuduvad; varga südametust — varguses üldõnnetuse puhul ülespidamiseks hädatarviliku varanduse ära varastamine; lõpuks sõjariistusolek.

Ülekuulamisega tuleb seega alati selgitada, kas varguse toimimisega on seotud üks või teine ülesloetud asjaoludest, milline (-sed) nimelt ja mis kujul.

Eriti hoolsat ja üksikasjalikku selgitamist nõuavad:

a) Tõkete kõrvaldamine: missugused varandust kaitvad tõkked on rikitud, missuguses seisukorras olid need enne varguse toimumist, milles seisavad varga poolt sünnitatud rikked; kui aga avalikud rikked puuduvad, siis — missugused varandust kaitvad tõkked olid olemas ja kuidas varas nendest jagu sai.

b) Valvet raskendavad asjaolud: majavarguste puhul — milles seisib teenistusline vahekord varga ja kahjusaaja vahel, kas vargusest ei ole osa võtnud kõrvalised isikud ja mil viisil niimelt; reisijate kraami varguse puhul — kas reisija kraamivargus pandi toime sõiduabinõu liikumise ajal, enne või pärast lõpujaama jõudmist.

d) Dokumendi vargus: missugune dokument varastatud ja missugustel asjaoludel niimelt, kas varas võib varastatud dokumendist kasu saada ja mis teel niimelt, kas varas kasutas dokumenti või tegi selleks katset, kas varas teadis dokumendi olemasolust või võttis ta selle juhuslikult ühes muu kraamiga.

Vaatlus varguse, kui sündmuse, selgitamise vahendina võib ära kasutada peajasjalikult juhtumistel, kus tegemist varandust kaitsvate tõkete kõrvaldamisega (sellega ei vähene vaatluse tähtsus põrmugi — varga ja varastatud asjade leidmise vahendina). Siin tuleb muidugi omakord nõuetava täpsusega selgusele jõuda ja protokolleerida, mis ja kuidas on lõhutud, või missugustest tõketest ja kuidas niimelt on üle saadud (vaata „E. P.“ nr. 133, lhk. 405).

Murdvarguste puhul elumajast või sellega ühendatud ruumidest tuleb muu seas selgitada, kas elumaja varguse ajal ka tõepoolest tarvitati elamiseks või seisib ta juba mõnda aega tühi, ning teiseks, kui jutt on elumajaga ühe katuse all olevatest ruumidest: kas ruum, kuhu sisse murti, on elamiseks tarvitataivate ruumidega sisemise ukse või käigu läbi ühendatud ja kuidas niimelt.

3. Kelmuste puhul. Läbi lugeda R. N. S. §§ 173—176, N. S. §§ 1665—1676, „Juhis“ lhk. 103—107.

Kelmus erineb eelmistest omakasupüüdlitest võõra varanduse ärakiskumise viisidest selle poolest, et tema juures tarvitatakse ärakiskumise vahendina pettust. Sõna „ärakiskumine“ ei tule aga siin mitte

tarvitada tema otsekoheses mõttes, vaid kaudes, mõistes selle all õieti pettuse läbi kahjusaajalt omandatud varanduse või varandusliste õiguste vastuvõtmist kelmi poolt (kuna kahjusaaja kelmi petliku talitusviisi läbi oli arvamisele viidud, et varandus või varanduse õigused seaduspäraselt viimasele kuuluvad ning selle tõttu asjad või õigused ise ära annab).

Kelmust kui sündmust selgitades tuleb seega alati tarviliku selgusega esile tõsta, milles niimelt seisib võõra varanduse ärakiskumiseks tarvitatud pettus, teiste sõnadega — milles leiab kahjusaaja ennast petetud olevat ja kas see talitusviis oli varanduse või selle õiguste äraandmise põhjuseks. Seepärast paneme üldjoontes tähele, milles avaldub pettus kui niisugune.

Pettuse all mõistetakse tõelude teadlikku ja tahtlikku moonutamist, mille eesmärgiks kellegi teise isiku eksitusse viimine. Pettus, kui kelmuse element, püüab tõelude moonutamisega tekitada petetavas ebaõiget arusaamist faktidest ja nende tagajärgedest seadusliku kasusaamise mõttes ning teda selle läbi taga kihutada oma varanduse ja õiguste suhtes kahjulikke korraldusi tegema, millistest aga petja omakord kasu saab. Moonutatud tõelud peavad sisaldama juba sündinud nähtusi, kuna näit. petlik lubadus, mis alles tulevikus peab teostamist leidma, veel kelmust ei moodusta. Samuti tuleb tõelude moonutamisest lahus hoida arvamise avaldamine millegi üle, mis küll võib olla sihilikult tehtud, kuid ei sisalda selle juures otsekoheseid, kindlalt määralisi avaldusi kellegi ehk millegi kohta. Näit. arutelu äri soliidisusest, kauba headusest (arvamise avaldamine), teisest küljest aga — avaldamine, et maja on kellegi teatava isiku omandus, kuna ta seda tegelikult ei ole (pettus). Viimased erandid maha arvatult võivad pettuse sisuks olla igasugused asjaolud, nii jaatavad kui eitavad, materiaalsed kui mitte materiaalsed, fakti enda küsitavus kui ka tema olemasolu omaduste hulga, koha ja aja suhtes. Vormilt võib pettus esineda samuti väga mitmekesisel kujul. Kõige enamasti toimib ta suusõnaliselt siis aga ka kirja teel ja vastavate toimuste läbi, näit. jahule liiva hulka segades, lõhkiseid hobuse kapju kinni kittides ja üle värvides, ettevõtte kontori avamises, mida tõepoolest olemas ei olegi jne. (Tagantsev).

(Järgneb.)

Ametnikkude ülikoolid.

Dr. Genzmer.

Praegune aeg ja olukord nõuavad igalt ettevõtjalt, igalt tööliselt hariduse täiendamist; sedasama tuleb tähendada ka ametnikkude kohta. See nõue, mille peale eriti prof. Bruck-Münster poolt kõige tõsisem tähelepanu juhitud (Das Beamtenbildungswesen und die Westfälische Verwaltungsakademie, 1925. a.), on maksev eriti ametnikkude kohta, kes keskmistel ametkohtadel teenivad. Nemad ei ole enam ainult kirjutajad, teise all — sub altero — teenivad abilised. Selle juures ei ole aga nende ametharidus harilikult mitte samuti arenenud nagu teenistuse ülesanded. Mida tähtsamaks ja iseseisvamaks nende tegevus muutub, seda parem peab olema nende kutseharidus, et nemad suudaksid aru saada õiguslistest ja majanduslistest meie aja küsimustest; seda kõrgemal peab aga ka seisma nende moraalne ja kultuuriline isiklik tasapind. Kutsehariduse ja isiklise hariduse tõstmine — see on Saksamaa ametnikkude ülikoolide eesmärk.

Neis ülikoolides ei õpetata elementaaraineid; nende teadmine peab ülikooli astuvatel ametnikkudel juba olema. Mida ülikoolid tahavad pakkuda — see on arenemine teaduslikus vaimus, mitte ainult teadmiste vaid teaduse edasiandmine. Arusaadav on aga ka, et harilikult juba vanemas eas olev ametnik, kellel teenistuse kohuste täitmise tõttu vähe aega, ei saa niimoodi õppida ja et teda ei saa sarnasel kombel õpetada, nagu noort üliõpilast. Sellest järgneb, et õpeainete valikul ja õpetamise metoodi käsitlemisel ametnikkude ülikoolid peavad uusi teesi käima.

Kõige laiaulatuslisem eesmärk on ametnikkude pärisülikoolidel, n. nim. administratiiv-akadeemiatel. Õppimine neis kestab kuus semestert. Kuidas tuleks talitada õpeainete valikul nende kuue semestri jaoks? Õppimise algul ei tohiks veel eriainate käsitlemise peale üle minna, vaid peaks õpilastele üldiseid ülevaateid võimaldama. Spetsiaalteadustega tuleks tegemist teha ainult õpeaja teisel poolel. Peale selle ei tohi loengud liig üksikasjalised olla, kui nemad peavad kasu tooma. Arvesse võtta võib ettelugemistel ainult neid päivi, kus ametnikud peale lõunat ja õhtul tööst vabad. Kaks tundi võib ettelugemisi pidada, pikem aeg väsitaks nii-

kui-nii juba töö tõttu ametis väsinuid ametnikka üleliigselt.

Esimeste semestrite jooksul tuleks järgmised ained läbi võtta: era- ja kaubandusõiguse põhijooned (mis möödapäsemata tarvilikud juriidilise mõtlemisviisi arendamiseks), riigi- ja administratiivõigus, finantsõigus ja rahvamajandus. Neid ettelugemisi peavad ärakuulama kõik ülikoolis käijad ametnikud erialade peale vaatamata. Järgmistes semestrites järgnevad kirjalikud tööd varemalt käsitatud ainete üle, samuti aga ka juba erialade läbivõtmine, nagu, näiteks, nuhtlusseadused ja protsessid — justiitsametnikkudele, kommunaalõigus, kommunaalmajandus ja — rahaasjandus — omavalitsusasutuste ametnikkudele jne. Teiste ametnikkudelii-kide suhtes omandab ikka suurema ja suurema tähtsuse äriplaneerimise, tähtsustab ka seda ja teisi sarnaseid aineid tuleb õpetama hakata. Lõpuks oleks soovitatav, et loengud peetaks ka filosoofiliste ja ajalooteadusliste ainete üle, sest neil on tähtsus ametnikkude isiku arendamisel.

Ametnik, kes hea eduga kuue semestrilistest loengutest ja praktilistest, kirjalikkudest tööd on osa võtnud, saab selle kohta tunnistuse, n. nimet. akadeemia õpetunnistuse. Eriline diploomi saamise eksam omavalitsusasutuste ametnikkude jaoks on sisse seatud Berliini administratiivakadeemia juures; eksamitest võtavad osa muu seas ka Preisi valitsuse esitajad ja Preisi linnade liidu esitajad; samalaadilised katsed tahetakse sisse seada ka teiste ametnikkude ülikoolide juures.

Mis puutub õpejõududesse, siis soovivad, nagu tegelik elu seniajani on näidanud, kuulajad ise — igatahes suuremalt osalt — et loengud saaks peetud ülikoolide õpejõudude poolt, mis ka arusaadav, kui viimaste pedagoogilisi kogemusi arvesse võtta. Esimeste semestrite jooksul ärareetavate üldtähtsusega loengute suhtes on tähendatud õpejõud kindlasti kõige paremad ja otstarbekohasemad. Kuid ei tohiks ära unustada, et mitmesugustel erialadel, näiteks, omavalitsuse alal, kõige soovitamam oleks, et õpetajateks oleks isikud, kellel suurem praktika seljataga.

Kahjuks ei saa aga kõik keskmised ametnikud ülikooli täit kursust läbi teha;

mõnedel on selleks liig palju tööd, teistel puudub and ja tahtmine ja kolmandad ei saa edasi õppida selle tõttu, et nemad kusagil provintslinnas elavad, kus sarnaseid ülikoole olemas ei ole. Mõned neist ametnikkudest, kes tööga ülekoormatud, valivad sarnase pääsetee, et nemad mõnedest loengutest osa võtavad, end mõnes aines täiendavad. Raskem on viimase liigi ametnikkude soovidele vastu tulla. Nende edasiõppimise tungi aga tuleb ilmingimata rahuldada. Juba mitu aastat harutatakse küsimust, kuidas probleemi lahendada. Alguses kavatseti eriti anderikkaid ametnikka neisse linnadesse komandeerida, kus on olemas ametnikkude ülikoolid. Seda kavatsust aga polnud praktiliste raskuste tõttu võimalik teostada (siia kuuluvad esimeses joones korteri puudus, asutuste raskus edasitöötada, kui mõned ametnikud kauemaks ajaks ära komandeeritud jne.). Senini on kolm ettepanekut tehtud pahe kõrvaldamiseks, missugune neist kõige parem, on raske öelda; siin ripub palju ära igakordsest erilisest olukorrast. Üks on selge, et varemadel aegadel praktiseeritud meetod, kirjalikul teel edasiõppimist võimaldada, suuri tagajärgi ei anna, pea alati üldse tagajärjeta jääb.

Esimene ettepanek tähendatud kolmest on tehtud ministeeriumi nõuniku Daniels'i poolt (Festschrift der Berliner Verwaltungsakademie, 1924. a.). Daniels soovib, et provintsi ametnikud mitte täie kursuse läbi ei võtaks, vaid ainult osa. Tema annab nõu, ühe- ehk kahenädalisi kursusi puhkuse ajal ärapidada suuremates ametnikkude ülikoolide asupaikades. Igal sarnasel kursusel, millest osa võtavad asjast huvitatud ametnikud, võetakse üks (kui aega jätkub rohkem) aine läbi. Kõik sarnastest lühikeajalistest kursustest osavõtjad valmistavad end enne kursustele sõitmist kodulinnas õppimise vastu ette; samuti võtavad nemad koos peale kursuste ärakuulamist käsitatud aineid veel kord läbi. Selle läbi saadakse kõige pealt seda kätte, et ainete ja läbivõetud küsimuste rohkus siiski ei takista asjasse süvenemist ja et loenguid ära ei unustataks.

Teised ettepanekud meetodid tahavad aga provintslinnade ametnikkudele võimalust anda, vaatamata asukoha peale, siiski täit kursust läbikuulata. Nemad on sellepärast paremad, kuid neid ei saa igal juhtumisel tarvitada. Üks neist on prof.

Nawiaskey-München meetod (Beamtenjahrbuch, 1923. a.). Nawiaskey soovib kursuste ärapidamist järgmiselt: provintsi ametnikkudele antakse lühikeajaline puhkus ülikooli juure sõitmiseks (linnadesse, kus palju kursustest osavõtjaid ametnikka, sõidab aeg-ajalt ametnikkude ülikooli õpepersonaal). Kümne päeva jooksul (igal päeval peetakse selle kava järele viis loengut) võetakse üks kursus läbi; sel viisil saaks ühe hariliku semestri tööd kahe kursusega ära teha, nii et terve õppimise aja peale kaksteistkümmend kursust kuuluksid; kui aastas kaks sarnast kursust korraldada, oleks võimalik kuue aasta jooksul seda haridustööd korraldada. Pahe seisab siin muidugi selles, et ametnikkudele liig palju korruga pakutakse ja et nemad, võib olla, kõiki äraseedida ei suuda; seda halba külge võiks aga osalt paraliseerida, kui ülalkirjeldatud Daniels'i meetodi tarvitada ja kuulajatele ülesandeks teha, omavahelisi õppimistunde korraldada enne kursustele minekut ja peale kursuse lõpetamist. Pea-pahe seisab aga muidugi selles, et õpe-aeg liig pikk on ning selle vastu ei saa midagi ette võtta.

Kolmas tee — pedagoogiliselt kõige parem, praktiliselt kõige raskem teostada — on ette pandud prof. Bruck-Breslau poolt, kes on Breslau ametnikkude ülikooli juhatajaks. Bruck on ühes oma Breslau õpejõududega kahes Sileesia linnas, mis raudteega kergelt kättesaadavad, ettelugemisi sisseseadnud, mis terve semestri vältusel ära peetakse ja mis moodustavad kuue-semesterilise hariliku kursuse, samasugune nagu Breslau ametnikkude ülikool ise. Kas ka teistes kohtis võimalik on samasugusel moel kirjeldatud raskustest üle saada, ripub kõige pealt raudteeühendustest ära ja sellest, kas on õpejõud nõus sõitmise raskusi oma peale võtma. Vilunud õpejõudude asemel aga kohalikke jõude tarvitama hakata, pole kuidagi soovitav ja võib ainult halvavalt õpetöö käigu ja tagajärgede peale mõjuda, väljaarvatud muidugi erilised juhtumised, kus on tegemist kohalikkude, vilunud ja teadusliselt silmapaistvate isikutega.

Nendest ülalkirjeldatud süstemaatilistest kursustest erinevad edasiõppimise kursused, nagu neid vahetevahel korraldab Berliini administratiiv-akadeemia. Nende eesmärk on kuulajaid tutvustada

uuemate teaduse saavutustega kõiksugustel erialadel, nemad ei võimalda süstemaatilist haridust ülikooli moodi. Iga osakonna kursus on täiesti iseseisev ja käsitab sisulikult üksikuid erialasi (raudtee, post, telegraaf, politsei jne.). Sarnaseid erialalisi kursusi on võimalik aga

toimepanna ainult kõige lähemas kontaktis valitsusasutustega ning õpejõududena võivad figureerida vastavate ministerruumide ametnikud, mispärast ka arusaadav, et peaaegu kõikide sarnaste kursuste ärapidamiseks kõige parem koht pealinn on.

Politsei ja seltskonna vahekord.

Ülalpidamine ja taktika, mis aastat kümme tagasi väga mõõdukaks ja heaks kiideti, ei kõlba nüüdsel ajal rahva ega ametkonna ülemuse silmis, sellepärast leidis poolehoidu meie vabariigi alguspäevilt vaade, nagu ei kõlbaks meie rahva korraaitse organisatsiooni endised veneaegsed politseiametnikud. Peame tunnistama, missugune on rahvas, niisugune saab ka valitsus ja ametnikud olema. Nemad on rahvast enesest võrsunud. Eri lised ülesanded muudavad ka ametnikke, ja praegusel ajal leiame, et endised veneaegsed ametnikud mitte üksi politsei alal, vaid ka mujal, omi kohuseid püsivalt ja hästi täita suudavad. Rahva vabadus lubab igaühele oma arvamist väljendada ja ametkond, kui niisugune, peab ennast rahva enamuse tahtmise lipu järgi seadma erapooletult, hoides kõrvale igasugusest survest, ent siiski õiguse nõudmise piirides.

Sagedased loobumised politsei teenistusest jätavad mulje, et ei ole enam endine aeg, mil ametnik võis julge olla, et teda seltskonna tõuge ei eemalda teenistusest mõne ebakorrekse sammu pärast.

Seltskond jaguneb meil väga mitmesse liikidesse: haritlased, keskpärased, mitteharitlased; karsklased, parajuslased, joodikud; parempoolsed, keskerakondlased, pahempoolsed; eestlased, muulased ja veel, kui nõnda ütelda tohib, kadakad, kes ei taha hea meelega eestlased olla, vaid ennem midagi muud jne. Kõigi nende liikidega tuleb politsei ametkonnal ühel ehk teisel alal kokkupuutumist, sest politsei teenistus on üldine; kõigi seaduste, määruste ja korralduste täitmise järelvalve lasub politsei õlgadel. Ei liialda, kui oletan, et politseiametnik peab ametkohuste täitmisel omapärane üliinimene olema, kui suudab kõigi seltskonna kihtide lugupidamist ja rahulolemist võita. Sellele rahulolemise eesmärgile peab iga üksik ametnik püüdma, ning silmapilgukski ei tohi ennast unustada.

Tegevus ja ülalpidamine, mis meie haritlastele meeldivad, ei meeldi teinekord mitteharitlastele — peetakse uhkeks või kergemeelseks. Seltskonnas kodanikuna viibides klaasi viina joomine ei meeldi karsklastele, kuna parajuslastele sellest keeldumine paistab mungalik ja tekivad arvustused, miks ametnik eraldub seltskonnast jne. Mis puutub erakondadesse, siis peab küll ütleva, et mõtte ja kaastunde vabadus ühele ehk teisele poliitilisele rühmitusele võib ametkonnas aset leida, kuid aktiivselt tegelasena esineda, toob vara või hilja sarnaseid õõrumisi esile, millised sunnivad politsei teenistuse kohast loobuma...

Rahvuse suhtes ei tohiks lugupidamist avaldada ühegi rahvusele. Võõrad — ka väljamaalased — oskavad meid peenemalt tähele panna ja hinnata. Mõned seltskonna liigid tahavad kasutada politsei, kui valitsusvõimu teostaja poolehoidu oma kasuks ja oma ideede läbiviimiseks ükskõikselt, kuidas nende võtted teistele seltskonna liikidele meeldivad.

Tihtilugu tuleb ette, kus jõukamate hulgast ilmuvad isikud üksikute politseiametnikkude juure, võtavad lahkelt osa majanduslisest kitsikusest, ning lubavad igapidi aidata, nõnda et noorel algajal ametnikul tõuseb roosiline tunne omast seltskondlisest seisukorrast ja hakkabki seltsima sarnaste abipakkujate isikutega, jättes unustusse omad kohustused teise kihi tööliste vastu, näiteks, õnnetute juhtumiste puhul vabrikutes ja tööstustes jne.

Esimene nõue: käed puhtad hoida!

Annetused ei kogu meile kapitaali, küll aga riisuvad nemad meilt au, isenesest lugupidamise, julguse ja tahtejõu.

Vene ajal teenistuses olnud ametnikkudest räägiti nii mõndagi, ja kingituste võtmist loeti mõnel pool päris loomulikuks ja tarvilikuks toetuseks ametnikele.

Teame, et valitsusel ega rahval ei ole seda soovi, et nende teenistuses olivad ametnikud peaksid nälgima. Kuid kannatust peab olema! Ei saa rahva majandust ükski valitsus olude sunnil nõnda kiirelt arendada, et kõik korruga kuldsele elujärjele tõuseks. Missugusel seltskonna kihil ei oleks praegu omi puudusi ja hädasid?

Politseiametnikud praegu on siiski võrdlemisi paremates majanduslistes tingimustes, kui teised ametkonnad, arvesse võttes riidevarustust, mis riigile palju maksma läheb.

Politsei amet on aus ja lugupeetud, kui inimene oskab ennast selles ametis üleval pidada. Selleks on meil peasjalikult veel kasvatust vaja, et oskaksime lugupidamist seltskonna silmis tõsta.

Ei saa ka sallida asjaolu, kui politseiametnik seltskonnas ennast joojaks teeb ja naeruvääriliseks teeb. Ülepea kasvatusline külg kannatab paljude ametnikkude juures, mis mõjub üldse ametkonna peale halvaks panevalt seltskonna silmis.

Loodame, et hiljuti asutatud politseikool suudab komplekteerida politsei ridasid tarviliselt kasvatatud ametnikega, kes on suutnud, lühikese kursuse aja peale vaadatamata, omale mitte ükspäinis teoreetilisi teadmisi, vaid politseiniku elutarkuseks eelteadmisi omada.

Kes on suutnud vabariigi algusest laimata teenida, neist võib kõrgemaid ametnikke saada, kes suudavad nooremaid juhtida ja õpetada. Kõrgem politseiametnik peab teatud suunas instruktorki olema, mitte kui kohustetäitja ametnik oma alluvate silmis.

Oleme tähele pannud, et pikaajalise praktikaga politseiametnikud palju püsimamad on, kui noored algajad ohvitserid, keskkooli lõpetajad jne.

Ülikooli lõpetajad noored õigusteadlased pikemalt politsei teenistuses ei püsi, sest lähevad kohtupraktika peale üle, kus on paremad majanduslised tingimused. Tegev politsei teenistusala jääb ikkagi nende meeste kätte, kes teenistusse täitsa on pühendunud, kes kiusatustele ei andu ja kes kindla iseloomuga sellepeale vaatamata, et mõnikord üldharidusline tasapind puudub. Juriidilised teadmised ei olegi viimastel nõnda rasked omada kui loomuliku andega inimestel, kui neil kindel tahtejõud.

Äärmine erapooletus ja õiglustunne valitsegu politsei ridades ja ärgu lasku ennast heidutada politseiametnik, tugeles lugupidamise ja praktika peale, selle peale vaatamata, et praegusel ajajärgul muudel aladel kohtade puudumise tõttu paljud tikuvad politsei ridadesse katseid tegema, kust paljud jällegi aasta paari pärast tolmu jalgadelt pühivad. Nende hulgas leidub üks osa tõesti sarnaseid, kes võiksid muul alal küll tublid ametnikud olla, kuid politsei teenistusse nad ei kõlba... Raske on neid esialgu tunda, kuid aeg õpetab. Tuleb tervitada politseikooli asutamist, kes omale ülesandeks seab läbi katsuda ja kasvatada isikuid, kes on soovi avaldanud oma jõudu politsei teenistusse rakendada.

Ametkond koosneb üksikutest ametnikkudest ja mida tublimad ametnikud, seda rohkem võidab politsei orgaan omale üldist lugupidamist ja kui kord on terve ametkond seltskonna lugupidamise võitnud, nagu seda Inglismaa politsei kohta loeme, seda kergem ja trööstivam on politseis üksikutel ametnikel moraaliselt teenida.

Politsei ametkonna hüüdsõna olgu: „Valitsegu õigus ja kord õiguslikes riigis!“
Hääl.

Väljapressijate kirjad.

Leo Heller.

Kahtlemata kõige huvitavam tüüp kriminaalpsükoloogile kuritegijate seast on väljapressija. Temas peegeldub paremini kui teistes kuritegijates kriminaalne hingeelu. Väljapressija juures näeme kõige selgemini kuritegijate kavalust ja rumalust, ülbust, alandlikkust ja õnnetust. Väljapressimise katsed sünnivad peaaegu eran-

dita kirjalikul teel ja selle tõttu on kriminaalpolitsei osakondades pea ikka rikkalik materjal leida väljapressijate kirjade suhtes. Kellel juhus on sarnase kirjade koguga tegemist teha ja seda lähemalt uurida, leiab, et väljapressijate teod ärripuvad kõiksugustest psükoogilistest motiividest, mõnikord sarnastest, mis teis-

te kuritegijate juures kunagi ei leidu. Väljapressimise katse ise ei olene pea kunagi ühest tahtmisest, ühest tundmisest; vastuoksa: tema juured viivad põhja, kust leiame kättemaksimise tahtmist, liiakasuvõtmist, kahjurõõmu, hooplemist, spekleerimise himu, häbematus, kerjamise instinkti jne. Berliini kriminaalpolitsei jälgimise osakonna juhatajal, kriminaalinspektor Dr. Hans Schneickert'il, on väga rikkas väljapressijate kirjade kogu, mille läbivaatamist tema minule lahkelt võimaldas. Mis mina sarnaste kahtlaste aumeeste kirjadest leidsin, on ülihuvitav ning mina tahan väikese väljavalikuga siinkohal esineda.

Üldiselt peab kohe tähendama, et suurem osa kuritegijatest armastab ennast kuidagi väljapaista lasta ettepaneku tegemisel väljapressimise kirjas. Nemat nimetatavad endid omas kirjades tihti peale mingisuguse saladusliku seltsi või klubi eesistujaks, kõige halvemal juhtumisel liikmeks, kusjuures sarnastele müstilistele klubidele väga romantilised ja hirmu äratavad nimed antakse: „Must näokatte“, „Must käsi“, „Mustapeade ühing“ jne. Nemat ei vali sarnaseid nimetusi muidugi mitte nende romantilise kõla pärast, vaid selleks, et kirjasajaad võimalikult hästi ära hirmutada. Allkirja mõju katsutakse mõnel juhtumisel veel selle läbi hästi suurendada, et joonistusi ehk pitsatsi juure lisatakse, mis kujutavad vanapaganat, surnupead, pussnuga, mürgipudelit ja teisi sarnaseid ilusaid ja sümpaatliku asju. On ka juhtumisi olnud, kus sarnaseid kirju verega (harilikult küll vist punase tindiga!) kirjutati. Niisugusel korral arvas härra kuritegija vist küll, et kui see ka ei mõju, siis ei mõju enam midagi!

Kirjad, mis minu käes läbivaatamisel, on õige mitmekesised. Mõnede kirjutajate käekirjad näitavad, et tegemist on isikuga, kes palju elus kirjutanud, teiste käekirjad on tunnistuseks sellele, et väljapressijal suurt vaeva maksis kirja kokkuseada. Ka kirjaks tarvitatud kirjutusmaterjal ei ole kaugeltki ühesugune. Mõned väljapressijad tarvitavad kallihinnalist esimese järgu paberit, kuna teised ka selle eest ei kohku, oma nõudmise telegrammide formulaaride peale kirjutada. Missuguseid ähvardusi mõned väljapressijad mõnikord tarvitaavad ja missuguseid motive nemat mõnel juhtumisel oma teguviisi vabandamiseks nimetatavad, näitab järgmine kiri. Keegi 27-aastane „kaupmees“ Otto V. kirjutab ühele naisterahvale, et temal tingimata

vaja on saada 4000 pabermarka nelja sõbra jaoks, kes kavatsevad Brasiiliasse väljarännata ja kellele tarvilik raha üle ookeani sõitmiseks puudub. Kui raha eriti nimetatud kohale määratud tähtjaks ei panda, siis ähvardab kirjasaatja naisterahva õe hauda rüüstata. — Keegi härra, kes nii diskreetne on ja oma nime ei avalda, nõuab ühelt vanalt naisterahvalt 1000 marka, kui tema tahab tema juures kavatsetud murdvargust ära hoida. — Keegi jõukas inimene peab 15.000 marka maksma, vastasel korral tehtakse teda „külmaks“. Allkiri „Saladuslikkude komitee“. Komitee asupaik: London. Abikomitee asupaik: Berliin. 40 liiget. — 20-aastane mehaaniker Max G. ähvardab ühte rikkast daami ära tappa, kui tema mitte... See kiri lõpeb liigutavate sõnadega: „Täitke Issanda sõnu, kes ütles, et peab andma andma mitte seitse korda, vaid seitsekümmend korda seitse korda. Must käsi.“

Et väljapressijatel ka oma ühingu põhikirjad olemas, tõendab kiri, mis keegi 23-aastase Erich K. poolt ühe aadelisoost naisterahvale kirjutatud. Tapmise ähvardusel nõuab see mees 5500 Saksa marka (rahuajal). Lisana leidis kirja juures saladusliku põhikirja väljavõte, mis lühendatult järgmiselt kõlab:

§ 3. Esimene nõudmine peab olema tagasihoidlik ning peab kirja teel edasi saadetud saama.

§ 5. Kui raha ei makseta, siis surmatakse üks perekonnaliigetest, nimelt — kui lapsed olemas — üks lastest. Summa, mida siis maksta tuleb, teeb välja ühe viiendiku varandusest.

§ 8. Kui see, kelle käest raha nõuti, abisaamiseks politsei poole pöörab, lõpeb igasugune rahanõudmine otsekohe ning kolm perekonnaliiget saavad kõrvaldatud.

§ 9. Kui üks meie seltsi liigetest selle isiku süü ja kaqsabi tõttu politsei kätte langeb, kelle käest taheti raha saada, siis hävitatakse terve see perekond.

§ 14. Karistuse täideviimine sünnib ühe aasta jooksul, kuid vastav isik ehk vastavad isikud peavad otsekohe seltsi liigete valve alla võetud saama, kui see vähegi võimalik on.

§ 19. Peale rahamaksmist saadetakse vastavale isikule meie seltsi poolt otsekohe kaitsemärk, mis teda kindlustab edaspidiste väljapressimiste vastu ja temale meie abi tähtsamatel juhtumistel kindlustab. Vastavale isikule tuleb teada

ända, et tema siis, kui tema kaitsemärgi numbri kolmes suuremas ajalehes avaldab, meiega ajaviitmatult ühenduse saab.

See näitlik kiri lõpeb sõnadega: „Kui sellest sinule ei peaks jätkuma, siis on meil sinust kahju, sest meie oleme metselajad ja meie kättemaksmise vastu oled sina

ainult ühel kohal kindlustatud — põhjapõhjal.“

Ruum ei luba minule veel rohkem näitust tuua väljapressijate kirjadest, kuid eelpool toodud näitustest peaks jätkuma, et väljapressijate isikut ja hingeelu valgustada.

Politseikoerte eksam Nõmmel.

Seisavad vasakult paremale vaadates:

1. Asutuse juhataja, h-ra Vau;
2. Soome politseikooli ülem, kapten Hämäläinen;
3. Piirivalve valitsuse ülem, kol.-ltm. Kurvits;
4. Politsei peavalitsuse ülem, h-ra Reiman.

Peatuslubade andmise kord Inglismaal.

Teatavasti on sissesõiduloo saamine Inglismaale kaunis raske, samuti ka peatusloa saamine, eriti pikema aja peale. Briti konsulite poolt väljaantud viisumid ei tähenda veel, et sissesõit — ainult selle viisumi põhjal — lubatud oleks. Samuti ei saa Inglise korra järele konsulid ära määrata, kui kaua keegi võib Inglismaal peatada. Kuigi Inglise konsulaatides tihti aeg passidele ära märgitakse, siis tähendab see ainult seda aega, mille jooksul võõramaa passi omanik sissesõitma peab. Väljasõidu viisumit Inglismaal ei tunta, nii et konsulid ka kunagi ei saa sisse- ja väljasõidu viisumit anda. Kui Inglise konsul kellegile lubab mitu korda Inglismaale sõita, siis on viisumi kasutamise aeg arusaadavalt pikem, kui harilikudel üheks sõiduks määratud ja nõutud passi-

del. Kuid ka see ei tähenda veel, nagu juba eelpool tähendatud, et viisumi omanikul lubatakse tõesti Inglismaal peatada; samuti pole viisumis äratähendatud aeg peatusloa termiini suhtes tähtis.

Tegeliku sissesõidu üle Inglismaale otsustab vastavas sadamas eriline ametnik, n. nim. Immigration Officer. Kui sissesõitjal vastava maa Inglise konsuli viisum puudub, ei lasta teda mingil tingimisel maale. Kui tarviline sissesõidu luba konsuli poolt olemas, vaatab Immigration Officer omalt poolt veel asja läbi. Selle juures võib tema pikemaajaliste viisumite juures, mis mitmeks sõiduks välja antud, sama isikut kord lubada maale, teine kord mitte. Peapõhjuseks, mispärast väljamaalastele sissesõit ära keelatakse, on teenistuse otsimine Inglismaal,

mida tahetakse ära hoida; kui varanduseta isikud teenistuse leidmise mõttes Inglismaale sõidavad, lastakse neid ainult töoministeriumi kirjalikul loal maale.

Iga sissesõitja käest küsitakse, mis otsarbeks tema Inglismaale sõidab ja kui kahtlus tekkib, et keegi tõtt ei räägi, nõutakse temalt dokumente sissesõidu otsarbe tõenduseks. Sarnaste tõendustena võivad näiteks, ärimeeste suhtes olla ärilised kirjavahetused. Arvesse võttes sissesõidu eesmärki, võib Immigration Officer peatuse aega Inglismaal lühendada. See sünnib selle läbi, et tema vastava märkuse väljamaalase passi teeb. Sama Immigration Officer võib aga ka veel eritingimisi passi ülesmärkida, millede täitmisest rippub ära väljamaalase peatus Inglismaal; näiteks, võib tema nõuda otsekohest teadustamist kohalikule politseile peale väljamaalase kohalejõudmist. Kellele luba antakse enam kui kaks kuud Inglismaale elama jääda, peab igal juhtumisel otsekohe ennast politseis möllima. Kui Immigration Officer passi üldse mingit märkust aja kohta ei tee, mille jooksul võib väljamaalane Inglismaale elama jääda, siis tähendab see, et sissesõitjale on lubatud nii kaua peatama jääda, kui sõidu eesmärk, mis Immigration Officerile teada anti, teostatud; mingil tingimisel aga ei tähenda igasuguse termiini ärajätmine veel, et väljamaalasel on lubatud kestvalt ja alaliselt Inglismaale elama jääda. Just vastuoks. Väljamaalane, kelle passil aja kohta märkus puudub, peab alati teadmisel olema, et

politsei teda kontrollleerib ja üks kord — lühema või pikema aja pärast — temale ette paneb maalt lahkuda.

Väljamaalane, kes kohale jõuab, on kohustatud sellest ainult kahel juhtumisel politseile teadustama: kui see temale Immigration Officeri poolt ettekirjutatud on vastava märkuse sissekandmisega passi ehk kui tema üle kahe kuu Inglismaale elama jääb. Juhtumisel, kui Immigration Officer luba annab rohkem kui kaks kuud peatada, teeb tema jällegi vastava, politseile möllimise märkuse passi. Sellest: millal ja kuidas tuleb väljamaalasel politseisse minna registreerimiseks, annab Immigration Officer (kui passi märkust ei tehta) suusõnaliselt sissesõitjale teada või annab temale trükitud instruksiooni, mis määratud sissesõitvatele võõramaalastele. Reisijatele, keda Immigration Officer juba nende korduvate sõitude tõttu tunneb, mingisugust instruksiooni enam ei anta. Registreerimine politseis on kõigil juhtumistel ainult üle 16 a. vanade väljamaalaste suhtes kohustav.

Väljamaalane, kes soovib pikemaks ajaks Inglismaale jääda, kui temale Immigration Officeri poolt lubatud, peab vastava palvekirja siseministeriumis esinema. Kui palve rahuldamist leiab, märgitakse pikendatud tähtaeg passi. Väljamaalane, kes kauem Inglismaal viibib, kui temale siseministeriumi poolt lubatud, võib kohtulikult karistatud ja siis välja saadetud saada. Karistus seisab harilikult arestis ehk — õige kõrges — rahatrahvis.

Raadio sundmäärus Venemaal.

Moskva sovjeti poolt võeti 26. mail s. a. sundmäärus vastu, mis 3. juunil jõusse astus ja mis käsitab raadio vastuvõtte aparaatide sisseeadmist Moskvast ja Moskva kub. ning majade valitsuste järelevalvet nende üle. Sundmäärus on välja antud era vastuvõtte aparaatide sisseeadmise korraldamiseks Moskvast ja Moskva kubermangus ning avaliku julgeoleku kindlustamiseks. Sundmääruse sisu on lühendatult järgmine:

Kõik asutused, ettevõtted, organisatsioonid ja eraisikud, kellel on olemas era raadio vastuvõtte aparaadid, on kohustatud seitsme päeva jooksul peale sundmääruse jõusse astumist, majade valit-

suste juures registreerima neid lubasid, mis neile on välja antud Moskva ringkonna sidevalitsuse poolt raadio vastuvõtte aparaatide sisseeadmiseks ja kasutamiseks. Raadio vastuvõtte aparaatide sisseeadmine ilma tähendatud lubade registreerimise majade valitsuste juures on keelatud (s. o. uute aparaatide ülespanemine).

Mastide ja antennide ülespanemiseks majade katustele, juhede panemiseks majade seintele jne. on enne töö alustamist vaja nõutava majade valitsuste kirjalikku nõusolekut selleks. Sellejuures aga ei ole majade valitsustel õigust antennide jne. ülesseadmist takistada, kui kõik (sund-

määruse juure lisatud) tehnilised tingimised täidetakse. Kõik era vastuvõtte aparaadid Moskvas ja Moskva kubermangus, mis sisseseatud enne sundmääruse jõusse astumist ja mis ei vasta tähendatud tehnilistele tingimistele, peavad omanikkude poolt vastavalt neile tingimistele ümberehitatud saama; tähtjaks sellele ümberetegemisele on määratud 1½ kuud, arvates sundmääruse jõusse astumise päevast.

Keelatud on era vastuvõtte aparaatide õhu võrkude sisseseadmine üle linna tänavate ja sisemaa maanteed, kus on olemas trammi-, jõu- ehk valgustusejuhed; samuti on sarnane sisseseadmine keelatud üle linnade platside, parkide, jõgede kallaste ja tänavate, kus valitseb suur liikumine (nende tänavate nimed antakse eriti vastavate valitsusvõimude poolt erilise nimekirja näol teada). Kõigil teistel juhtumistel on õhuvõrkude sisseseadmiseks platside ja üldiseks tarvitamiseks määratud tänavate ja teede üle eriline vastavate valitsusvõimude luba tarvis (Moskvas „MKX“ nõusolek, maakondades — maakondade täidesaatvate komiteede nõusolek).

Peale nende juhtumiste, milledest praegu jutt oli, on lubatud antennide juhesisid tõmmata üle jõu- ja valgustusejuhede (peale nende, ülaltähendatud juhtumiste, kus sarnaste võrkude sisseseadmine üldse keelatud) ainult siis, kui täpselt täidetakse neid eeskirju, mis selles suhtes välja annab Moskva kubermangu elektrotehniline valitsus; sama korra järele tuleb ka käia, kui tahetakse telegrafi, telefoni ehk valgustuse võrkusid antennidena kasutada.

Juhede panemiseks väljaspool ühe maja piire on vaja teise majavalitsuse luba, mille piirkonda juhed ulatavad; sellejuures ei tohi aga viimane sel juhtumisel takistusi teha, kui küsimus seisab tingimata tarviliku raadio ülespanemise jaoks sisseseades, kui kõik tarvilikud tehnilised tingimised täidetud on.

Majades, kus palju elanikke ja kus mitmel elanikul oma vastuvõtte aparaadid, võib majavalitsus raadio aparaatide omanikkudelt nõuda, et nemad kombineeritud antenni sisse seaks. Iga aparaadi omanikul on aga õigus oma antenni kasutada, mis selle kombineeritud alusel on. Isikud, kes vastuvõtte aparaate sisse seavad teaduslikuks, eksperimentaal otstarbeks, võivad igal juhtumisel eri antenni üles panna.

Kui raadio vastuvõtte aparaat likvideeritakse ehk teise majaja üleviidakse, on aparaadi omanik kohustatud ise korralkult ka kõik välississeseaded ära koristama, nagu masti, antenni, juhed jne., kusjuures tema peab omal kulul kõiki neid vigastusi parandama, mis võisid maja küljes tekkida tähendatud raadio osade ülespanemisest.

Juba olemas olevate aparaatide registreerimine ja arvele võtmine, samuti ka uute era vastuvõtte aparaatide registreerimine peab majade valitsuste poolt sündima erilise vormi järele, kus muu seas ülestähendatud aparaadi omanik, kviitungi number, asutuse nimetus, kes luba andis aparaadi ülespanemiseks, loa kuupäev, nummer jne., antenni liik, jaama liik jne.

Kõik raadio aparaatide osad, mis leiduvad aparaatide omanikkude korterites, peavad otsekohe, takistamatult revideerijale Moskva ringkonna sidevalitsuse ametnikule läbivaatamiseks ette näidatud saama, kui ametnik ettepaneb revideerimise käsu ja oma volituse. Samuti on revideerimise õigus vastavalt selleks volitatud telefoni võrgu ja jõujaamade ametnikudel, kuid ainult seal, kus raadio antennidena ära kasutatakse valgustuse ehk telefoni juhesisid.

Sundmääruse täitmise järelvalve, samuti järelvalve määruse juure lisatud tehniliste tingimiste täitmise üle pannakse Moskva kubermangu inseneeri valitsuse, Moskva kubermangu elektrotehnilise valitsuse ja tema kubermangu orgaanide ning vastavate miilitsavõimude peale.

Moskva linna ja kubermangu majade valitsustele tehtakse ülesandeks kõvasti sundmääruse täitmise järele valvata, samuti tehniliste tingimiste täitmise järele ja igast sundmääruse rikkumisest viivitamata teatada ülaltähendatud võimudele. Kui majade valitsused avalikuks teevad raadio vastuvõtte aparaate, mis ülesseatud ilma vastava sidevalitsuse loata, siis peavad nemad sellest otsekohe teatama kohalikele miilitsavõimudele.

Vastutus igasuguste õnnetujuhtumiste eest, mis sellest tekkivad, et raadio vastuvõtte aparaatide omanikud täpselt ei täida sundmäärust ja tehnilisi tingimisi, langeb täielikult raadio aparaatide omanikkude peale.

Raadio aparaatide mitteregistreerimine majade valitsustes ja raadio-sundmääruse

ning tehniliste tingimiste vastu eksimine karistatakse administratiiv teel.

Mis nüüd puutub tehnilistesse tingimistesse, siis võiks äramärkida järgmised nõudmised, millede mittetäitmise eest, nagu juba tähendatud, samuti karistatakse, nagu sundmääruse rikkumise eest. Mastide ülesseadmine hoonete katustel võib sündida ainult Moskva kubermangu inseneerivalitsuse nõusolekul, kui mastide kõrgus on üle 8 meetri ja mastide vahe teineteisest on üle 60 meetri. Mastid — nii hästi rauast, kui ka puust ehk mingi teisest materjalist — peavad olema siledad, neid peab täpselt vertikaalselt ülespanema jne. Et liikumine katusel takistatud ei oleks, näiteks, lumepuhastamisel, peab vahe katuse ja antenni alumise punkti vahel vähemalt kaks meetert olema.

Mastide ja antennide kinnitamine korstnate külge, samuti ventilatsiooni osade, valgustuslaternate jne. külge on kõvasti keelatud. Maaühenduse sisseseadmisel ei tohi mingil tingimisel ära kasutada gaasitorusid. Mastide jne. ülespanemisel hoonete katustele peavad raadio vastuvõtte aparaatide omanikud kindlasti heakorra määrusi silmas pidama.

Iga vastuvõtte aparaat, millel on olemas väline antenn, peab varustatud olema sisseseadega, mis kaitseb maja ja elanikke äikese juhtumistel. Antenni võib

valmistada ja ülespanna mis tahes metallist, kui tema aga üldiseid vastupidavuse reeglid täidab. Peale selle käsitab sundmäärus ja tehniliste tingimiste lisa mõningaid küsimusi, millel üldtähtsus puudub.

Kui lühidalt sundmääruse sisu kokkuvõtta, siis paistab kõige pealt silma suur majade valitsuste võim ja nende suur vastutus sundmääruse elluviimise suhtes. Sõna „miilits“ leidub sundmääruses kõigist kahel kohal ja näib nagu oleks sundmäärus õige vabameelne ja välja antud ainult selleks, et asja tehnilist külge reguleerida; just tehnilise külje peale on väga palju rõhku pandud: sellest kõneleb eriline tehniline lisa, sellest kõneleb aga ka peaaegu iga sundmääruse enese paragrahv. Kuid kui meie arvesse võtame, kui tähtsat osa mängivad maksva korra kindlustamise ja järelvalve mõttes majade valitsused, kuna alati on valitsuse esitajal ehk agendil võimalik sissepääseda, kas avalikul ehk muul teel, siis selgub, et sundmäärus hästi suudab oma eesmärgi täita: kõrvaldada neid mittesoovitud elemente raadio vastuvõtte aparaatide kasutamisest, kelle korraustavuse kohta võib kahtlus tekkida või kahtlus juba tekkinud on. Kontroll sundmääruse täitmise üle on riigiustavate kodanikkude peale pandud, nende lubamisest ja mitte-lubamisest ja vastavatele võimudele teadustamisest ripub kõik ära.

Ametlik osa.

Käsu kiri siseministriumile 29. juunist s. a. nr. 46.

Olen tänasel kuupäeval ametkohuste täitmisele asunud.

Siseminister E i n b u n d.

Politsei peavalitsuse ülema käsu kirjaga 23. juunist s. a. nr. 40

on kaitsepolitsei Tartu jaoskonna ülema abi Artur Säärits vabastatud ametist omal palvel, tööjõu kaotuse tõttu, 11. juunist s. a. arvates.

Kaitsepolitsei Tartu jaoskonna vanem ametnik Jaan Jürmann on määratud sama

jaoskonna ülema abiks, arvates 11. juunist s. a.

Piirivalve valitsuse ülema käsu kirjaga 22. juunist s. a. nr. 85

on Tallinna jaoskonna Jägala-Jõesuu raiooniülemale kapten Ginemannile ja Tallinna raiooni noor. ohv. leitnant Kruusele avaldatud kiitus energilise tegevuse eest 9. juunil s. a. merel salakaubitsejate tabamisel ja 10. juunil s. a. saartel salakauba jälgimisel, mille tagajärjel sai tabatud suuremal arvul salakaupa.

Esperanto alalt.

Esperanto ja õpetlased.

Prantsuse teadusteandmise seltsi poolt Pariisis 14. mail s. a. kokkukutsutud rahvusvaheline õpetlaste kongress võttis vastu väga tähtsad otsused Esperanto maksmapanemise küsimuse lahendamiseks.

Kongressi otsustes toonitatakse muu seas eriti, et kõik riigid peavad Esperantot sunduslikult õpetama teaduslikes ja tehnilistes koolides, Esperanto õpetajatele ja lektoritele kui ka teistele riigiteenistuses seisvatele isikutele antagu mõnesugused eesõigused nende teenistuse alal, valitsused toetagu Esperanto asutusi ja seltse, kõik rahvusvahelised organisatsioonid, riigi- ja muud asutused tarvitagu väljamaalastega läbikäimise juures rahvusvahelist keelt jne.

Peale selle arutati teadusliste tööde ja muu kirjanduse väljaandmise küsimust rahvusvahelises keeles, teadusliste organisatsioonide organiseerimisküsimust jne.

Kongress avati Pariisi ülikooli kuulsas aulas ja tema avamisel oli ligi 2000 inimest, nende seas paljud maailma kuulsamad õpetlased.

Esperanto Austria koolides.

Austria haridusministeeriumi poolt on maksma pandud seadus Esperanto õpetamise üle alg- ja keskkoolides ning on ellu kutsutud eriline Esperanto riigieksa-

mi komisjon, kus eksamineeritakse kõik lektorid ja kooliõpetajad rahvusvahelise keele teadmises.

Esperanto ja raudteelased.

Kõikide maade raudteelaste seas levineb Esperanto viimasel ajal tuntavalt. Meie kodumaa raudteelaste seas on Esperanto kindla poolehoiu võitnud, mis väljendub eriti raudteelaste viimasel kongressil vastuvõetud otsustest.

Välismaade raudteelaste seas levineb Esperanto tuntavamalt. Saksamaal, kus raudteelaste häälekandjates arutatakse küsimust elavusega ning keskraudteevalitsuse korraldusel on Esperanto raudteelaste õpekursuste tunnikavadesse üles võetud. Mujal levineb Esperanto veel Tšehhoslovakkia, Ungari, Austria, Jugoslaavia ja Itaalia raudteelaste seas.

Maailma raudteelaste kutseorganisatsioon ühendab Rahvusvaheline Transporttöölise Föderatsioon, kes oma ametlik kirjavahetust paljude riikide raudteelastega peab peaaegselt Esperanto keeles.

Haapsalu 100-aastase juubeli puhul

ilmus Saksamaal ilmuvas ajalehes „Heroldo de Esperantos“ pikem kirjeldus linnajaloo ja suvitusvõimaluste kohta Eestis. Kirjeldust illustreerivad ülesvõtted Haapsalu linnast ja ümbrusest.

Väljamaalt.

Autojuhtide karistamine Inglismaal.

Inglismaal üldse ja eriti Londonis on autoõnnetuste arv viimaste aastate jooksul kohutavalt kasvanud. See ongi nüüd aluseks olnud avaliku julgeoleku seaduse täiendamiseks ettevaatamatult sõitvate autojuhtide suhtes. Täiendusseadus lubab igale kordnikule autojuhti otsekohe vahel alla võtta, kes oma sõiduriista politseiametnikkude märgi peale seisma ei jäta, kes tänavnurkadel, kus suurem liikumine, ei jäe teiste autode ja sõiduriistade sekka ootama kuni liikumise vabaks laskmiseni ja kes lõpuks oma autot niimoodi juhivad, et see võib teistele isiku-

tele hädaohhtlikuks saada. Kõik endised sarnaste üleastumiste eest määratavad karistused on kõrgendatud; muu seas peab autojuht, kes politseiametniku märguandmise peale ei peata, vähemalt 5 Ingliis naela trahvi maksma, senise 40 sh. määra asemel.

Soomustatud salakaubavedajad.

Ameerika Ühisriikide Nev Jersey osariigi rannavalvel läks korda peale pikema lahingu salakaubavedajatega viimastelt ühe suure soomustatud laeva ära võtta, mis oli määratud alkoholiliste jookide salakaubavedamiseks. Kui salakaubaveda-

jad olid peale korraliku lahingu lõomist valitsuse võimudega sunnitud lõpuks taganema, läks rannavalvel korda laeva ühte lahte sõitma sundida, kus siis võimalik oli salakaubavedajate lahingulaeva üle võtta. See on muu seas esimene kord, kus rannavalvel tuli tulevahetusse astuda soomuslaevaga ja esimene sarnane laev, mida läks korda ära võtta.

Isemoodi ärimees.

Viinis tuli keegi väikese raamatukaupluse omanik Theophil Tannenbaum algupärase äritegemise mõtte peale. Nimelt seadis tema väljamõeldud telegrammi kokku, milles öeldud, et Tsheho-Slovakkia välisministri Dr. Beneshi elu kallale on kipunud, kui viimane läbi Austria Pariisi sõitis. Kallaletungimine olla sündinud Franz-Josephi vaksalis, kusjuures Tshehi minister kõhust raskesti haavata saanud ja otsekohe haigemajja üleviidud. Teo kordasaatja olla keegi noormees, keda politseinikkudel korda läinud tabada ja kes suurema salaorganisatsiooni liige olla, kelle käsul kallaletungimine toimepandud. Terve lugu oli algusest kuni lõpuni väljamõeldud. Dr. Benesh ise viibis telegrammii lendulaskmise ajal Pariisis. Mees andis oma telegrammi eraväljaandena välja ja müüs ise neid lendlehti, oli sellega väljaandja, toimetaja, trükkija ja laialilaotajamüüja korraga. Erilehti olla väga suurel arvul ostetud enne kui politsei asjast teada sai ja ärimehe jälgile sattus. Meest läks korda vahi alla võtta ning tema tunnistas lõppude lõpuks ka kõik üles. Väljaandmine ja trükkimine oli mehel võimalik selle tõttu, et tema ühe väikse reisi jatele ja suvitajatele määratud ajalehe kaasomaniku tundis, kes temale hea vaevasu eest võimaldas asja läbiviia.

Romantilised salaseltsid.

Nev-Yorgis ilmuvas ajalehes „Ration“ on mõned salaseltside suured „saladused“ ülesloetud, mis nähtavasti peaaesjalikult kõlavates, pahatihti õige koomilistes nimedes ja nimetustes seisavad. Üldse olla salaseltside liigete arv praegu väga suur; arvatakse, et üle 23 miljoni elanikku Ühisriikides salaseltside hulka kuuluvad; iga tahes on liigete arv väga tuntavalt kasvanud maailmasõja päevilt alates ning seltside mõju on eriti mõnes sisemaa osariigis suur ja annab enmast poliitilises elus mõnikord teravalt tunda. „Ilusate“

nimede otsimisel on need salaseltsid pea-aegu kõikide loomade nimed ära kasutanud; on, näiteks, olemas järgmised seltsid: karu, hane, koera, kassi, kitse, lamba, hundi, putuka, pääsukese, ahvi, ussi, metskitse, põdra, valge hiire, sipelga, kirbu, lõvi, kulli (punase ja kuldse), elevandi, erilase, valge kodujänese jne. seltsid. Samasugused, võib olla, veelgi paremad on nende seltside võimukandjate tiitlid. On olemas kõige vägevam bugaboo putukate (bugs) seltsis, ehk kollaste koerte suur ja tugev koer, ehk väga aulik peajuust kolumbuse rüütlite juustuklubis, ehk impeeriaal pea-muts, ras ma tas, kara dam, heiro glyph ja uptha kash „väga vana“ mutsude seltsis, ehk pealik hu-hu, custocatian, bojum ja jabber-vock hu-hude ahelate seltsis, ehk kõige kõrgem gu-gu, kõige vägevam kolm korda äraneetud alam gu-gu, ja ülem lord-kandja „sõjaväelise ussi“ püha Amphora seltsis jne. Kõik see näib väga lapselik olevat, kuid asi on tegelikult õige tõsine.

Pärliste vargus Pariisis.

Juuni kuu keskpaigal pandi Pariisis ühe India pärlitemüüja korteris hulljulge vargus toime. Tähtendatud müüja — ühe Bombay linna suuräri esitaja — korraldas harilikult kõik oma ärioperatsioonid omas korteris, seda teadsid kuritegijad ja kasutasid asja ära. Varguse toimepanijad on keegi vaheltkaupleja — venelane ja üks ameeriklane, keda venelane Benjamin Eilveri nime all nimetas. Ameeriklane ja komisjonäär-venelane läksid ühesilmaga pärlitemüüja korteri, kus ameeriklane pika valiku järele otsustas 1323 pärlit äraosta, millede väärtus ümmarguselt 6000 Inglise naela (umbes 11 miljoni Eesti marka). Nagu see harilikult sarnaste ostude juures pruugiks on, võttis pärlitemüüja ostetud pärlid siidipaberist, millesse nemad sissepakitud olid, ning pani neid suure ümbrikusse, mis ameeriklase poolt kõikide nähes eripitsatiga kinipitseeriti. Peale selle andis ameeriklane, kellel pärlid väga meeldisid, kuid kellel nii palju raha kaasas polnud kui vaja, ümbriku müüja kätte ja palus viimast ümbriku oma rahakappi panna ning järgmise päevani raha peale oodata; kella 3 ümber lubas ostja tagasi tulla, kauba kaasa võtta ja raha tasuda. Peale selle läksid kõik minema. Järgmisel päeval ei ilmunud kindlaksmääratud ajaks müüdugi keegi. Müüja hakkas kartma, kas

teda kuidagi ei taheta ninapidi vedada. Tema läks Grand-Hotelli, kus ameeriklane oma ütelse järele pidi elama, ja sai teada, et seal Benjamin Eilneri isikut pole ja et üldse võõrastemajas juba nädal aega pole ühtki ameeriklast olnud. Pärlite müüja ruttas koju, avas ümbriku ja leidis sissepandud kõrgehinnaliste pärlite asemel klaaspärle, millede hind kõige paremal juhtumisel 5 franki. Mees andis asjast politseile teada ühes kuritegijate tundemärkidega. Olgugi, et senini igasugused teated kuritegijate kohta puuduvad, on siiski selge, et tegemist on väga kavalate ja osavate meestega, sest ameeriklane suutis pärlite müüja ümbriku teise samasuguse väljanägemisega ümbriku vastu vahetada selle peale vaatamata, et müüja ise ja samuti tõlk, kes, nagu politseil juba korda on läinud kindlaks teha, asjasse segatud pole, vaid väikese tasu eest jutuajamist tõlgitses, kõik aeg tähelepanelikult ameeriklase näpude peale vaatasid.

Kaitsemärk pimedatele.

Kõikides suuremates linnades kasvab liikumine iga päevaga, mispärast on hakatud väljamaal viimasel ajal erilist rõhka muu seas ka pimedate ja tummade kaitsmise peale panema, kes võivad kergesti liikumise ohvritena surma leida. Sarnast kaitset võimaldab kõige pealt eriline tundemärk, mis peab nii suur ja väljapaistev olema, et, näiteks, autojuhid ja ka liikumist reguleerivad politseiametnikud seda otsekohe näha võivad. Sakamaa pimedate organisatsioonid on kauemat aega selle küsimusega tegemist teinud ja nüüd otsustanud kollase käesideme, mille peal mustad triibud, pimedate jaoks sisse seada. Ka tummade organisatsioonid on hakanud asja uurima oma kaitsealuste jaoks.

Korralik enesetapja.

Budapestis lõpetas mõne aja eest keegi pangaomanik vabatahtlikult oma elu. Võõrastemajas, kus enesetapmine aset leidis, leiti surnu laua pealt kiri, milles pangaomanik teatab, et tema 3½ grammi kihvti võtnud, et kindel olla, et surm tõesti järgneb ja et teda enam päästa ei saa. Mehe öölaua sahtlitest leiti veel kõisuguseid kihvtisi, millega oleks võimalik tervet rügementi surmata. Vabaturma põhjuseks on, nagu pangaoma-

nik tähendab, rahaline seisukord, mis teist väljapääsuteed ei võimaldanud. Laua pealt leiti peale selle veel kuus kirja, milledes kõikides raha leidis. Terve oma varanduse — 219.000 krooni (umbes 1100 marka!) — pärandas mees vaestele; teises ümbrikus leidis 215.000 krooni toaüüri tasuks, kolmandas — 25.000 krooni jootrahana uksehoidjale, neljandas ja viiendas — kummagis 20.000 krooni jootrahana toatüdrukule ja kellnerile. Kuues ümbrik oli määratud lukusepale, keda politsei peab kohale kutsuma, et lukustatud ust lahtimurda — ning selles ümbrikus leidis 30.000 krooni.

Uus Itaalia trükiseadus.

20. juunil võeti Itaalia parlamendi poolt uus trükiseadus lõpulikult vastu. Seaduse sisu on kokkuvõetult järgmine: Ajalehtede vastutavateks toimetajateks ei tohi olla ei senaatorid, ega ka parlamenidi liikmed. Valitsus võib neid ajalehtede vastutavaid toimetajaid mitte kinnitada, kes varemalt vähemalt kaks korda karistatud trükiseaduse rikkumise eest. Valitsusvõimudele tulevad ka ajalehtede omanikkude kohta kõik teated anda, nende vanaduse, perekonnaseisu, karistavuse, varandusliku seisuga jne. suhtes ühes täpse adressiga. Rahatrahvide suhtes, mis ajalehele määratakse trükiseaduse rikkumise eest, on tsiviilõiguslikult solidaarsed: ajalehe omanik, trükikoja omanik, kus ajaleht trükitakse, ja ajalehe vastutav toimetaja. Selle juures on ajalehe trükikoja sisseseade kindlustuseks rahatrahvide äramaksmise kohta, mida määratakse vastutavale toimetajale. Tagatise suuruse määravad kindlaks trükikoja asukoha kohtupresidendid. Edasi näeb seadus ette ajakirjanikkude organisatsiooni loomise neis kohtis, kus on olemas appelatsiooni kohtud. Need organisatsioonid töötavad välja nimekirja ning ajakirjanikuks võivad olla ainult need isikud, kes neisse nimekirjadesse sissevõetud. Juhtnöörid sarnaste nimekirjade kokkuseadmiseks töötatakse valitsuse poolt välja, kes selleks otstarbeks olemasolevate ajakirjanikkude organisatsioonidega ühendusse astub.

Kuidas Inglismaal laskeriistade määruste rikkumise eest karistatakse.

Hiljuti sündis Londonis järgmine lugu. Keegi Josef William Murphy lasi revolvrist kaks pauku ühe tema lähedal oleva

restoraani akende suunas; seda pani tähele üks politseiametnik, kes kohe mehe juure tõttas. Politseinik aga ei leidnud laskeriista mehe juurest. Sellegi peale vaatamata määrati laskjale — aluseks võttes politseiametniku tunnistust — kohtuniku poolt järgmised karistused: umbes 500 Eesti marka tehtud kahju eest (maja sein sai kriimustatud), 500 Eesti marka restoraani omanikule, 2 nädalat aresti laskeriistaga avalikul kohal lohaka ümberkäimise eest ja lõpuks veel kolm kuud türmi laskeriista kandmise ja hoidmise eest ilma vastava laskeriista loata.

Tapmine või enesetapmine?

Rohkearvulisel politsei tehnilisel näitusel Karlsruhe võis näha peale teiste huvitavate präparaatide veel ühe lamava nooremehe pilti, kellel peas kolm kuulihäava. Võidi arvata, et tegemist on tapetud isikuga, kuid pildi teisel küljel võis lugeda, et tegemist on õige omapärase enesetapmisega, mis kindlaks tehtud järelejäätnud kirja ja mitme tunnistaja üteluste varal. Kui mõelda: kolm peahaava — siis on raske ettekujutada, et tegemist on enesetapmisega. Mitte väga kaua aja eest leidis Prantsusmaal huvitav kohtuprotsess aset, mille jooksul krahvinna Kesnivoni kaitsjal (süüalust süüdistati oma mehe tapmises) lõpuks korda läks välja selgitada ja kohtule selgeks teha, et tegemist ei ole mõrtsukatööga, vaid enesetapmisega. Praegu on üks huvitav lugu, mis Berliinis sündis, veel selgitamata: n. nim. Bredlor-Kaiseri asi, milles selguseta, kas 18-aastane Bredlor 17-aastast Charlotte Kaiseri tappis või kas viimane tarvitas Bredlori revolvert enesetapmiseks. Tapmine või enesetapmine — selle aine üle kõneles Karlsruhe politseinäitusel pikemalt kuulus Leipzigi kohtuarst prof. Dr. Kockel.

Teiste näituste seas, mille abil Dr Kockel omi väiteid selgitas, jutustas tema ka ühest juhtumisest, millega temal enesel tuli tegemist teha ja millel väga palju sarnadust tähendatud Bredlor-Kaiseri looga. Üks noor tütarlaps, kes oma sõbra peale oli vihastanud, sellepärast et viimane teda mahajättis, ilmus ühel ilusal päeval selle sõbra korteri laetud pistoliiga. Selle kõige kurb lõpp oli see, et mõlemaid mõne aja pärast peahaavaga korterist üles leiti. Kuna noormees varsti haava tõttu suri, mis temal kuklas, sai

tütarlaps lõppude lõpuks terveks. Tütarlaps seletas, et mõlemad tahtnud koos vabatahtlikult oma elu lõpetada ja et noormees ise oma elu lõpetanud olla. Kuid tütarlapse sõnadesse ei usutud. Ühel teisel juhtumisel aga, kus leiti ühte kaupmeest samuti kuklahaavaga, mis saadud revolvrikuulist ja mille tagajärjel kaupmees suri, selgus peale pikemate uurimiste, et tegemist on enesetapmisega.

Küsimuse asemele: tapmine või enesetapmine? tuleb tihti teist küsimust asetada: tapmine või õnnetu juhtumine? Ühel juhtumisel leiti ühte noort naisterahvast raskete tulehaavadega tema korteri köögi põrandal pliida ees; arvati, et petrooleumi valamisel see põlema läinud ja õnnetus niimoodi juhtunud on. Ainult üks asjaolu äratas uurijate kriminaalametnikkude tähelepanu: keegi ei kuulnud naise appikutsumise hüüdeid ning — surnukeha lamamise koha järele otsustates — ei jooksnud naine peale õnnetuse. Hakati asja igakülgselt uurima ning lõpuks selgus lugu: mees, kes pärast ka oma süüteo üles tunnistas, oli naisega tülli läinud ning viimast ära tapnud. Et aga oma pealt igasuguse kahtluse ära veeretada, pannud tema surnukeha põlema.

Prof. Dr. Kockeli lõpukokkuvõtte oli järgmine: surnukeha leidmisel langeb politsei peale tähtis ülesanne — leidmise paika ühes surnukehaga päevapildistada, kui see aparaadi puudumisel või mõnel muul põhjusel võimalik pole, tuleb vastav, võimalikult täpne joonistus teha; peale selle tulevad kõik sündmuse paiga lähedalt leitud asjad läbiuurida, neid tarbekorral lahutusteadlase kätte andes keemilise koosseisu kindlakstegemiseks. Järelejäätnud kirjad peavad suure hoolega läbiloetud ja läbimõeldud saama; surnu lähema ümbruskonna isikud täpselt ülekuulatud saama, mis nemad enne sündmust tegid, kus nemad olid, kuidas asjast teada said jne. Prof. Kockel on sel arvamisel, et enesetapjad ikka psüchopaadid on. Kohtuarsti ülesanne seisab selles, et tema — vaatamata selle peale, missugustele lõpuarvamistele teised uurijad ametnikud jõudnud — asja ainult arstiteadusliselt-loodusteadusliselt seisukohalt väljamõeldud uurib. Iga äkilise surmajuhumise juures peaks surnukeha lahtilõikamine seaduslikuks tehtama, nagu seda praegu, näiteks, juba Austrias teostatakse. Politseivõimude ja kohtuarstide kõige

lähem koostötamine võimaldab üksipäini nii mitmelgi korral küsimuse peale vastata: tapmine või enesetapmine?

Vargus, mille eest ei karistata.

„Gazette apicol“ juhib tähelepanu selle peale, et Prantsusmaa seadusandlus ühe asjaolu tõttu kõikidest teistest erineb, et temas üks kurioosum leidub, mis teiste riikide seadused ei tunne, et mesilased Prantsusmaa seadusandluse järele nõnda ütelda linnupriid on. Nimelt ei ole Prantsuse karistusseaduste järele mesipuude vargus ehk nende tühjakstegemine süütegu, mille eest võib karistusi määrata. Põhjuseks sarnase ebanormaalse olukorrale on asjaolu, et Prantsusmaa seadusandjad ei jõudnud kokkuleppele mesilaste loomu suhtes. Ühed kaitsesid seisu kohta, et mesilased on „metsloomad“, teiste sõnadega peremeheta vara, mida igaüks võib soovi korral omale võtta. Teised asusid vaatekohale, et mesilane on „koduloom“, kelle äravõtmist tuleb kui vargust karistada. Enne suhkru tarvitamist oli mesi toiduaineks, ilma milleta raske oli läbi saada, selle tõttu karistati ka mee ja mesilaste vargust võrdlemisi valjult, Prantsusmaal isegi kuulmata kõrgelt — kuni kuueaastase vangistuseni. See dragooniline karistus muudeti hiljem ära, ilma et seadusandjad aga oleks midagi asemele toonud. Selle tõttu mõisteti ka hiljuti jälle üks varas, kes juba mitmel korral mesipuude ja mesilaste varguse pärast kohtu ees seisnud, õigeks, kõik kuulud riigikassa kanda jättes.

Väljamaalaste peatusload Slovakkias.

Juunikuu lõpul reguleeriti väljamaalaste peatuslubade asi Slovakkias erilise Slovakkia ministri ettekirjutusega. Hari-likult võivad peatuslubasid välja anda politseiülemad oma maakonna (või linna) piirides. Ministeeriumi otsustada jäävad palved, milles pikemaajaline peatusluba — üle kuue kuu — palutud. Sarnased palved võetakse ministeeriumis harutamisele, kui paluja ühele järgmistest nõuetest vastab: 1. kui tema mõne võõra riigi parlamendi liige on; 2. kui tema välisriigi kaitseväge teenistuses seisab ehk aga re-

servi lastud on; 3. kui tema on aadeli-soost; 4. kui tema kuulub kõrgemate vaimulikkude hulka ehk kui tema mõne kõrgema aumärgi rüütel on; 5. kui tema võõra riigi ministeeriumi kõrgem ametnik on. Kuid ka sarnased isikud peavad peale peatusloa saamist ennast iga kord elukoha järele politseis registreerima.

Berliini liikumise ja õnnetu juhtumiste statistika.

Berliini politseipresiidiumi liikumise osakonna väljaandel ilmus üksikasjaline statistika liikumise abinõude arvu kohta käesoleva aasta esimesel veerandil ja õnnetu juhtumiste arvu kohta liikumisabinõude suhtes sama aja jooksul.

Selle statistika järele oli registreeritud autode arv Berliini linnas 1. aprilliks 31.370 (1. jaanuaril 1925. a. oli neid 28.582), seega veerand aasta jooksul suurenenud 2788 võrra. Autodest olid: eraautod 13.350 (11.855 — 1. jaan.) tükki, taksamootorid 3649 (3462) tükki, auto-omnibusid 150 (142) tükki, veoautod 7378 (6727) tükki ja ülejäänud kolmerattalised mototsiklettid. Trammivagunite arv on vahepeal tõusnud 2619 pealt 2950 peale. Liikumise suurendamisest annab selge pildi ka sõitjate arvu suurenemine: auto-omnibusides sõitjate isikute arv tõusis 5,3 miljoni pealt 5,8 miljoni peale, trammides sõitjate arv — 55 mil. pealt peaaegu 60 miljoni peale. Arusaadav on siis ka, et õnnetu juhtumiste arv tõusnud on. Kokkupõrkeid sõiduriistade vahel on politsei poolt registreeritud 1957 (1366 vastu), kusjuures surma said 35 (23) isikut, nende hulgas 5 (4) alaealist alla 14 aasta ja vi-gastada 812 (525), nende seas 81 (55) alaealist. Kokkupõrgetes on süüdi 317 juhtumisel eraautod, 193 juhtumisel taksamootorid, 14 juhtumisel auto-omnibusid, 143 korral veoautod, mototsiklettid — 29, väiksed mototsiklettid — 16, jalgrattad — 99, hobuse-sõiduriistad — 103, tramm — 65 ja, mis õige iseloomustav, 304 korral jalakäijad.

Kirjavastused.

Lugeja nr. 140. Läheb. Honoraari arvame tellimishinnast maha.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d .

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- Aspi, Amalie Hansu t., v. a. Raiküla vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 111. (21640)
- Käärt, Amalie Matsi t., v. a. Inglise vallaval. 10. 12. 19 a. nr. 1170. (21641)
- Roosmann, Johannes Karli p., v. a. Juuru vallaval. 22. 2. 23 a. nr. 20/26400. (21642)
- Esop, Jüri Jaani p., v. a. Rapla vallaval. 12. 2. 20 a. nr. 860. (21644)
- Vanaveski, Tõnis Jüri p., v. a. Triigi vallaval. 21. 1. 20 a. nr. 618. (21646)
- Alliko, Julie Tõnise t., v. a. Kohila vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 281. (22045)
- Jenk, Eliise Ado t., v. a. Rapla vallaval. 20. 4. 22 a. nr. 3064. (22127)
- Post, Martin Priidiku p., v. a. Juuru vallaval. 10. 2. 20 a. nr. 932. (21734)
- Riim, Pauline Jüri t., v. a. Juuru vallaval. 21. 2. 22 a. nr. 1641. (21735)
- Kolditso, Artur Hansu p., v. a. Rapla vallaval. 20. 4. 20 a. nr. 2174. (21851)
- Valpol, Tõnu Tooma p., v. a. Triigi vallaval. 24. 3. 20 a. nr. 1205. (21852)
- Vilmann, Anna Jüri t., v. a. Kohila vallaval. 5. 1. 20 a. nr. 1059. (21853)
- Kerdmann, Mart Mardi p., v. a. Rapla vallaval. 20. 3. 20 a. nr. 2012. (21854)
- Köslér, Ann Jaani t., v. a. Rapla vallaval. 12. 1. 20 a. nr. 525. (21855)
- Bamberg, Vilhelmine Tõnu t., v. a. Kaiu vallaval. 20. 11. 19 a. nr. 1330. (22121)
- Muldo, Aliide Jaani t., v. a. Kabala vallaval. 29. 2. 20 a. nr. 348. (21647)
- Kesser, Elisabeth Paaveli t., v. a. Kõrgesaare vallaval. 26. 1. 20 a. nr. 641. (21648)
- Leemann, Helene Hansu t., v. a. Kohila vallaval. 29. 1. 25 a. nr. 505. (22049)
- Radik, Jaan Hansu p., v. a. Järvakandi vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 77. (21650)
- Leikop, Kristiine Mihkli t., v. a. Tallinna pol. 3. jsk. 13. 3. 20 a. nr. 8628. (21649)
- Kasendorf, Priidik Priidiku p., v. a. Kohila vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 919. (22047)
- Vechterstein, Anna Karli t., v. a. Inglise vallaval. 8. 12. 19 a. nr. 92. (21732)
- Aron, Mari Jüri t., v. a. Kaiu vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 535. (22128)
- Riismann, Hans Jaani p., v. a. Kaiu vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 383. (22130)
- Lints, Hans Hansu p., v. a. Kohila vallaval. 19. 6. 23 a. nr. 96. (22048)
- Strogina, Aksenja, nr. 743. (25022)
- Grinkin, Peeter, nr. 1121. (25022)
- Krehov, Saveli, nr. 311. (25022)
- Jürgenson, Johan, nr. 133. (25022)
- Sirel, Osvald, nr. 433. (25022)
- Loktev, Feodor, nr. 40. (25022)
- Pleschenkov, Peeter, nr. 1165. (25022)
- Sepp, Aleksander, nr. 50. (25022)
- Podgornõi, Karp, nr. 1885. (25022)
- Õunapuu, Gustav, nr. 205. (25023)
- Õunapuu, Villem, nr. 355. (25023)
- Blum, Oskar, nr. 22. (25023)
- Feklistova, Akulina, nr. 2066. (25023)
- Tuustik, Aleksander, nr. 578. (25023)
- Voimann, Voldemar, nr. 899. (25023)
- Sokolov, Mihail, nr. 147. (25023)
- Olei, Karl, nr. 286. (25023)
- Tõruvere, Samuel, nr. 627. (25023)
- Pleschankova, Agafja, nr. 1585. (25023)
- Pleschankov, Vassili, nr. 1969. (25023)
- Vorontsova, Marina, nr. 1385. (25023)
- Tõlnikov, Ivan, nr. 1956. (25023)
- Golubov, Elisabeth Mihkli t., v. a. Räpina vallaval. 19. 2. 20 a. nr. 1610. (26668)
- Tereping, Viktor Jakobi p., v. a. Räpina vallaval. 9. 2. 24 a. nr. 7383. (26668)
- Lukats, Karl Hendriku p., v. a. Kioma vallaval. 15. 1. 19 a. nr. 222. (26668)
- Lepson, Viido Paabu p., v. a. Kahkva vallaval. 8. 1. 20 a. nr. 331. (26668)
- Soeson, Amalie Reinu t., v. a. Räpina vallaval. 3. 5. 20 a. nr. 2149. (26668)
- Hänmann, Adele Kusta t., v. a. Peri vallaval. 18. 3. 19 a. nr. 583. (26668)
- Päärend, Anna Jaani t., v. a. Peri vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 716. (26668)
- Käärde, Johan Jaani p., v. a. Peri vallaval. 9. 12. 19 a. nr. 105. (26668)
- Sikkut, Meeri Katariina t., v. a. Moisekatsi vallav. 15. 12. 19 a. nr. 63. (26668)
- Küüts, Eliise Joosepi t., v. a. Ahja vallaval. 28. 2. 19 a. nr. 1179. (26668)
- Kurvits, Mihkel Peetri p., v. a. Koiola vallaval. 30. 4. 20 a. nr. 654. (26669)

- Sabre, Jaan Mihkli p., v. a. Koiola vallaval. 23. 12. 19 a. nr. 48. (26669)
- Lutsar, Leena Johani t., v. a. Koiola vallaval. 10. 2. 20 a. nr. 363. (26669)
- Sau, Friedrich Samueli p., v. a. Koiola vallaval. 22. 2. 24 a. nr. 35. (26669)
- Rattus, Mihkel Mari p., v. a. Peri vallaval. 13. 1. 20 a. nr. 744. (26669)
- Sarapuu, Tanil Mihkli p., v. a. Orava vallaval. 2. 12. 19 a. nr. 203. (26669)
- Pun'son, Bernhard Jaani p., v. a. Veriora vallaval. 14. 1. 20 a. nr. 372. (26669)
- Kollom, Jaan Joosepi p., v. a. Urvaste vallaval. 7. 10. 21 a. nr. 710. (26669)
- Hanno, Daniel Peetri p., v. a. Toolamaa vallaval. 31. 1. 23 a. nr. 35. (26669)
- Paats, Jaan Jakobi p., v. a. Moisekatsi vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 205. (26669)
- Kaunis, Minna Mihkli t., v. a. Peri vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 247. (26669)
- Habermann, Pauline, v. a. Haapsalu linna pol. jsk. 2. 10. 24 a. nr. 184. (27040)
- Grundsten, Marie, v. a. Vormsi vallaval. 27. 8. 21 a. nr. 489. (27041)
- Schualova, Anette, v. a. Haapsalu linna pol. jsk. 12. 12. 19 a. nr. 1993. (27042)
- Tamla, Gustav, v. a. Asuküla vallaval. 30. 1. 20 a. nr. 51. (27043)
- Tamla, Gustav, v. a. Asuküla vallaval. 3. 2. 20 a. nr. 59. (27044)
- Vesterbom, Johannes, v. a. Rikholdi vallaval. 25. 4. 23 a. nr. 80. (27045)
- Kopperberg, Marie, v. a. Rikholdi vallaval. 31. 8. 20 a. nr. 635. (27046)
- Ardel, Hendrik Hansu p., v. a. Veltsa vallaval. 1919 a. nr. 21. (28246)
- Preimann, Elviine Jakobi t., v. a. Paadremaa vallaval. 25. 11. 20 a. nr. 575. (28247)
- Preismann, Ado Mihkli p., v. a. Paatsalu vallaval. 1920 a. nr. 564. (28249)
- Avik, Aleksander Jaani p., v. a. Maasi vallaval. 11. 4. 22 a. nr. 375. (28250)
- Meeder, Jaan Maria p., v. a. Maasi vallaval. 28. 3. 22 a. nr. 370. (33201)
- Laus, Helene Jakobi t. (29001)
- Rodemann, Maria Jaani t. (29002)
- Strasch, Moses Aria p. (29003)
- Idam, Amanda Jaani t. (29004)
- Ling, Jaan Irina p. (29005)
- Betlem, Elisabeth Jaani t. (29006)
- Räbak, Paul Jaagu p. (29007)
- Bergmann, Antonina. (29008)
- Aranovitsch, Jakob Falfischi p. (29009)
- Vehlmann, Voldemar Juhani p. (29010)
- Siebert, John Juliuse p. (29011)
- Künnapas, Johan Jaani p. (29012)
- Pärnak, Ann Jüri t. (29013)
- Nahkmann, Jüri Jüri p. (29014)
- Reimann, Elfriede Jüri t. (29015)
- Okk, Jenny Peetri t. (29016)
- Birk, Bogdan Karli p. (29017)
- Nutim, Villem Villemi p. (29018)
- Lepmann, Aleksander Jakobi p. (29019)
- Müürisepp, Alma Ado t. (29020)
- Muskat, Ida Juliuse t. (29021)
- Migdal, Faivel Schmulu p. (29022)
- Ederberg, Maria Tõnise t. (29023)
- Pudiver, Alviine Karli t. (29024)
- Name, Alfred Augusti p. (29025)
- Valdt, Jüri Jaani p. (29026)
- Pichner, Aleksandra Aleksandri t. (29027)
- Palm, Jaan Hansu p. (29028)
- Murd, Triina Peetri t. (29029)
- Eibach, Lidia Mardi t. (29030)
- Kliimann, Alma Peetri t. (29031)
- Anso, Ida Jüri t. (29032)
- Eismann, Markus Laiseru p. (29033)
- Vimb, Elisabeth Tõnise t. (29034)
- Müürisepp, Johannes Johani p. (29036)
- Auster, Aleksandra Peetri t. (29037)
- Juurus, Armilde Johannese t. (29038)
- Romanova, Maria Aleksandri t. (29039)
- Nordberg, August Amelie p. (29040)
- Merits, Salme Jakobi t. (29041)
- Rebane, Liisa Hansu t. (29042)
- Grobby, Roman Johannese p. nr. 8658. (29043)
- Isotikova, Veera Ivani t., v. a. 5. 12. 23 a. nr. 648. (29044)
- Allikas, Gustav Johannese p., nr. 9197. (29045)
- Raskal, Cäcilie Juliuse t. (29046)
- Mirjam, Madis Madise p. (29047)
- Orntlich, Jaan Tõnise p. (29048)
- Brauer, Hilda Ado t. (29049)
- Janson, Nina Juvenali t. (29050)
- Vilberg, Jaan Reinu p., v. a. Aaspere vallaval. 4. 12. 19 a. nr. 337. (29273)
- Reinholm, Johannes Joosepi p., v. a. Aaspere vallaval. 27. 1. 20 a. nr. 1241. (29272)
- Rutimägi, Efrem Mihaili p., v. a. Laimjala vallaval. 10. 9. 20 a. nr. 222. (29449)

- Müür, Anton Evdokia p., v. a. Laimjala vallaval. 22. 10. 21 a. nr. 618. (29450)
- Allik, Anna Kirilli t., v. a. Kogula vallaval. 5. 9. 20 a. nr. 582. (32753)
- Eitelberg, Sara Natani t., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 28. 11. 21 a. nr. 8086. (29586)
- Teder, August Karli p., v. a. Viljandi vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 727. (29585)
- Tomson, Elviine Jüri t., v. a. Puiatu vallaval. 23. 8. 22 a. nr. 9. (29584)
- Kull, Eduard Tõnise p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 6. 12. 19 a. nr. 1971. (29583)
- Koit, Pauline Juhani t., v. a. Kõrgesaare vallaval. 26. 2. 20 a. nr. 668. (29582)
- Põlla, Anna Jaani t., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 9. 12. 19 a. nr. 2873. (29581)
- Donald, Emilie Pauline t., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 3. 2. 23 a. nr. 176. (29580)
- Saarepera, Peet Johani p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 20. 12. 19 a. nr. 5656. (29579)
- Tischler, August Mardi p., v. a. Viljandi linna pol. ülemalt 4. 12. 19 a. nr. 1301. (29578)
- Schalägin, Grigori Nikolai p., v. a. Politsei peavalits. 11. 1. 24 a. nr. 566/177. (29577)
- Seeberg, Veronika Peetri t., v. a. Raudteede pol. ülemalt 29. 12. 19 a. nr. 3189.
- Topmann, Jüri Jaani p., v. a. Luiste vallaval. 10. 2. 20 a. nr. 593. (32236)
- Vann, Nadeshda Aleksandri t., v. a. Märjamaa vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 231. (30238)
- Vahnt, Aleksander Aleksei p., v. a. Haimre vallaval. 4. 1. 24 a. nr. 1. (30239)
- Oldekop, Voldemar Jüri p., v. a. Haimre vallaval. 23. 1. 25 a. nr. 14. (30240)
- Matsberg, Johannes Jaani p., v. a. Luiste vallaval. 7. 10. 20 a. nr. 626. (30241)
- Jalakas, Jaan Jüri p., v. a. Märjamaa vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 188. (30243)
- Kalpus, Gustav Jüri p., v. a. Märjamaa vallaval. 21. 6. 22 a. nr. 1313. (30244)
- Vakker, Priidik Madise p., v. a. Luiste vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 68. (30246)
- Üriike, Marie Jaani t., v. a. V.-Vigala vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 336. (30247)
- Diisvelt, Marie Jaani t., v. a. Luiste vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 417. (30245)
- Heiste, Karl Ado p., v. a. Kõrgesaare vallaval. 30. 5. 20 a. nr. 706. (30774)
- Hagus, Hilda Helene Madise t., v. a. Suuremõisa vallaval. 22. 1. 20 a. nr. 1872. (30776)
- Pall, Emilie Karli t., v. a. Kõrgesaare vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 39. (30775)
- Kuusik, Andrei Peetri p., v. a. Kärddla vallaval. 11. 8. 22 a. nr. 817. (30777)
- Jaani, Gustav Gustavi p., v. a. Kõrgesaare vallaval. 25. 2. 22 a. nr. 78. (30778)
- Kõrv, Johannes Joosepi p., v. a. Keina vallaval. 1. 9. 22 a. nr. 174. (30779)
- Käärames, Herman Johannese p., v. a. Keina vallaval. 18. 9. 20 a. nr. 1113. (30780)
- Põllu, Gustav Peetri p., v. a. Kõrgesaare vallaval. 5. 1. 20 a. nr. 212. (30781)
- Kõrm, Karl Juhani p., v. a. Kõrgesaare vallaval. 21. 10. 22 a. nr. 280. (30782)
- Kask, Joonas Jüri p., v. a. Emmaste vallaval. 20. 5. 22 a. nr. 1712. (30784)
- Seppel, Johannes Loviise p., v. a. Emmaste vallaval. 5. 7. 24 a. nr. 336. (30785)
- Viin, Artur Leena p., v. a. Nursi vallaval. 13. 3. 23 a. nr. 10. (30974)
- Paltsepp, Julius Jaani p., v. a. Viitina vallaval. 5. 12. 19 a. nr. 20. (30975)
- Lukksepp, Paul Ivani p., v. a. Loosi vallaval. 4. 4. 22 a. nr. 442. (30976)
- Maasik, Aleksander Jaani p., v. a. Vastseliina vallaval. 23. 1. 20 a. nr. 486. (30977)
- Tiisler, Jenny Peetri t., v. a. Sõmerpalu vallaval. 18. 2. 20 a. nr. 536. (30978)
- Ermel, Alfred Gustavi p., v. a. Rogosi vallaval. 27. 5. 21 a. nr. 410. (30979)
- Sang, Emilie Johani t., v. a. Võru linna pol. ülemalt 18. 11. 19 a. nr. 425. (30980)
- Erik, Berta Andri t., v. a. Misso vallaval. 15. 10. 20 a. nr. 605. (30981)
- Kehrberg, Anna Mihkli t., v. a. Aleksandri vallaval. 8. 1. 20 a. nr. 572. (30982)

- Pih o, Oskar Peetri p., v. a. Viitina val-
laval. 27. 4. 20 a. nr. 719. (30983)
- Se e d e r, Julius Karli p., v. a. Aleksandri
vallaval. 17. 10. 21 a. nr. 111. (30984)
- S i k k, Julie Otto t., v. a. Vana-Laitsna
vallaval. 27. 12. 19 a. nr. 434. (30985)
- K i v i, Liisa Karli t., v. a. Võru vallaval.
19. 12. 19 a. nr. 139. (30986)
- K õ i v, Peeter Jakobi p., v. a. Kasaritsa
vallaval. 5. 1. 20 a. (30987)
- S i k k, Andri Johani p., v. a. Kasaritsa
vallaval. 11. 1. 20 a. nr. 837. (30988)
- V a s s a, Karl Andri p., v. a. Kasaritsa val-
val. 16. 3. 20 a. nr. 1169. (30989)
- I l v e s, Karl Jaani p., v. a. Vastse-Otepää
vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 36. (31043)
- P ü h v e l, Emilie Johani t., v. a. Pangodi
vallaval. 27. 1. 21 a. nr. 390. (31042)
- K ö r t, August Liine p., v. a. Aru vallaval.
6. 2. 20 a. nr. 111. (31041)
- U n t, Karl Johani p., v. a. Aru vallaval.
10. 8. 23 a. nr. 63. (31040)
- K a n e p, Anna Jaani t., v. a. Kongota
vallaval. 2. 3. 22 a. nr. 53. (31039)
- K i i s, Juuli Jaani t., v. a. Kavilda vallaval.
19. 12. 22 a. nr. 8. (31038)
- L i l l, Emilie Rosalie Aleksandri t., v. a.
Kirepi vallaval. 31. 1. 22 a. nr. 247. (31037)
- K o o s a, Elmar Jaani p., v. a. Kirepi val-
laval. 18. 12. 19 a. nr. 28. (31036)
- K e l t, Salme Vidriku t., v. a. Kirepi valla-
val. 22. 12. 19 a. nr. 78. (31035)
- J ü n g e r, Anette Leena t., v. a. Kirepi
vallaval. 21. 12. 19 a. nr. 61. (31034)
- T i k k, Anna Pauline Jaani t., v. a. Rannu
vallaval. 1. 12. 21 a. nr. 892. (31033)
- K r a a v, Juhan Leena p., v. a. Rannu
vallaval. 4. 12. 19 a. nr. 102. (31032)
- A n t i k, Herman Jaani p., v. a. Rannu val-
laval. 25. 3. 20 a. nr. 840. (31031)
- A u s t a, Marie Jaagu t., v. a. Päidla val-
laval. 29. 12. 19 a. nr. 259. (31030)
- V e s k e, Alviine Karli t., v. a. Otepää val-
laval. 12. 12. 22 a. nr. 24. (31029)
- S u i t s, Karl Eduard Johani p., v. a.
Meeri vallaval. 30. 1. 25 a. nr. 29. (31028)
- S i i r a k, Aleksander Peetri p., v. a. Pil-
kuse vallaval. 2. 5. 20 a. nr. 268. (31044)
- L u k k s e p p, Peeter Hendriku p., v. a.
Meeri vallaval. 30. 4. 23 a. nr. 55. (31045)
- S c h u l t s, Johannes Andrese p., nr. 603.
(31297)
- S o k k, Johannes Eduard Helene p., nr.
14385. (31298)
- K u u r b e r g, August Antoni p., nr. 13158.
(31299)
- K i v i b e r g, Karl Mardi p., nr. 382.
(31300)
- M e i l b a u m, Juhan Jaani p., v. a. Avan-
duse vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 1073.
(31324)
- P a a s, Jakob Abrami p., v. a. Avanduse
vallaval. 8. 10. 24 a. nr. 285. (31325)
- P l o m b e r g, Jakob Juhani p., v. a. Vao
vallaval. 28. 4. 20 a. nr. 928. (31326)
- L a n d e, Elmar Karli p., v. a. Vao valla-
val. 28. 10. 20 a. nr. 1399. (31327)
- K o o l m e i s t e r, Jakob Tooma p., v. a.
Avanduse vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 947.
(31328)
- M u m m e, Otto Villemi p., v. a. Avanduse
vallaval. 16. 9. 21 a. nr. 1622. (31329)
- R ü c k e n b e r g, Jaan Tooma p., v. a.
Avanduse vallaval. 28. 11. 19 a. nr.1.
(31330)
- S a k e u s, Pauline Karli t., v. a. Avanduse
vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 259. (31331)
- N e i m a n n, August Peetri p., v. a. Avan-
duse vallaval. 10. 3. 24 a. nr. 209. (31332)
- K a d a k, August Anna p., v. a. Laiuse-
Tähkvere vallaval. 17. 1. 21 a. nr. 818.
(31334)
- A n t o n, Heinrich, v. a. Nõmme pol. jsk.
nr. 598. (31404)
- S a b e r g, Oskar, v. a. Tall. linna pol.
4 jsk. (31405)
- J o m p, Otto Jaani p., v. a. Tähtvere val-
laval. 23. 12. 21 a. nr. 866. (31502)
- E v e l, Karl Rosalie p., näpupass, v. a.
Meeri vallaval. (31503)
- P e p e i, August Arnold Liisa p., v. a.
Kuremaa vallaval. 10. 2. 20 a. nr. 820.
(31506)
- T a m m, Jaan Mardi p., v. a. Laiuse valla-
val. 9. 10. 23 a. nr. 111. (31504)

- Jakobson, Peeter Johani p., v. a. Tartu linna pol. 2 jsk. 6. 12. 23 a. nr. 2011. (31505)
- Kukk, Adele Jakobi t., v. a. Tartu linna pol. 2 jsk. 11. 6. 20 a. nr. 14449. (31507)
- Nigul, Paul Antoni p., v. a. Puurmanni vallaval. 27. 1. 20 a. nr. 833. (31508)
- Moora, Rudolf Augusti p., v. a. Puurmanni vallaval. 13. 4. 20 a. nr. 991. (31509)
- Moora, Amalie Mardi t., v. a. Puurmanni vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 16. (31509)
- Suits, Villem Karli p., v. a. Puurmanni vallaval. 30. 3. 20 a. nr. 969. (31511)
- Sommer, Viktor Jaani p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 13. 4. 20 a. nr. 21816. (31512)
- Kose, Elmar Gustavi p., v. a. Kudina vallaval. 6. 3. 22 a. nr. 1051. (31513)
- Soonsein, Kristijan Andrese p., v. a. Laiuse vallaval. 23. 12. 19 a. nr. 380. (31514)
- Stamm, Ida Hendriku t., v. a. Laeva vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 195. (31515)
- Juhkam, August Jaani p., v. a. Kaarepere vallaval. 13. 1. 20 a. nr. 384. (31516)
- Jakobson, Jüri Mardi p., v. a. Kurista vallaval. 21. 2. 19 a. nr. 388. (31517)
- Salve, Marie Isidori t., v. a. Vaimastvere vallaval. 17. 10. 22 a. nr. 851. (31518)
- Jõuram, Jaan Hendriku p., v. a. Laiuse vallaval. 5. 1. 20 a. nr. 602. (31520)
- Klaos, Aleksander Jaani p., v. a. Narva linna pol. 3 jsk. 24. 5. 23 a. nr. 1413. (31521)
- Sastok, Karl Mihkli p., v. a. Kaarepere vallaval. 13. 1. 20 a. nr. 393. (31522)
- Sastok, Amalie Marie Jaani t., v. a. Kaarepere vallaval. 23. 12. 19 a. nr. 121. (31522)
- Petti, Peeter Andrese p., v. a. Puurmanni vallaval. 16. 1. 20 a. nr. 695. (31523)
- Solba, August Mihkli p., v. a. Tähtvere vallaval. 20. 4. 20 a. nr. 637. (31524)
- Ilves, Bernhard Gustavi p., v. a. Tartu linna pol. 1 jsk. 20. 9. 21 a. nr. 9388. (31525)
- Kirchberg, Adele Jüri t., v. a. Kõo vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 1315. (31527)
- Peik, Johannes Jaani p., v. a. Elistvere vallaval. 23. 10. 22 a. nr. 1505. (31528)
- Kõrve, Aleksander Gustavi p., v. a. Kuremaa vallaval. 27. 1. 22 a. nr. 1160. (31529)
- Kärem (sünd. Ehrenbusch), Juuli Mihkli t., v. a. Kurista vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 232. (31530)
- Rätsepp, Erich Augusti p., v. a. Kudina vallaval. 23. 3. 22 a. nr. 1109. (31531)
- Karu, Eduard Gustavi p., v. a. Kuremaa vallaval. 5. 6. 21 a. nr. 1046. (31533)
- Noormägi, Elmar Johannese p., v. a. Kuremaa vallaval. 24. 1. 22 a. nr. 1143. (31534)
- Parvei, Karl Johani p., v. a. Kaarepere vallaval. 19. 3. 20 a. nr. 651. (31535)
- Priks, Ernst Hansu p., v. a. Laeva vallaval. 5. 5. 22 a. nr. 754. (31536)
- Kimmel, Hilda Karli t., v. a. Kuremaa vallaval. 8. 12. 19 a. nr. 13. (31537)
- Sarnet, August Villemi p., v. a. Kuremaa vallaval. 29. 12. 22 a. nr. 4. (31538)
- Soomelt, August Karli p., v. a. Kuremaa vallaval. 31. 1. 22 a. nr. 1176. (31539)
- Pallon, Karl Andrese p., v. a. Ulila vallaval. 18. 6. 20 a. nr. 185. (31540)
- Vink, Anette Peetri t., v. a. Laiuse vallaval. 5. 1. 20 a. nr. 636. (31541)
- Vunk, Alfred Karli p., v. a. Laiuse vallaval. 15. 1. 21 a. nr. 20. (31542)
- Aren, August Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 1 jsk. 26. 5. 20 a. nr. 8745. (31543)
- Lääne, Jüri Villemi p., v. a. Sootaga vallaval. 4. 11. 20 a. nr. 342. (31544)
- Karu, Salme Juhani t., v. a. Tartu linna pol. 1 jsk. 16. 9. 24 a. nr. 2022. (31545)
- Torim, Amanda Jaani t., v. a. Saadjärve vallaval. 19. 4. 21 a. nr. 1114. (31544)
- Päit, Anna Karli t., v. a. Jõgeva vallaval. 14. 6. 21 a. nr. 2096. (31549)
- Kangur, Jakob Jaani p., v. a. Vao vallaval. 3. 8. 20 a. nr. 1179. (31550)
- Ivan, Karl Siimoni p., v. a. Kuigatsi vallaval. 20. 4. 20 a. nr. 796. (31603)
- Freimann, Alice Franzi t., v. a. Kuigatsi vallaval. 10. 9. 20 a. nr. 997. (31604)
- Puudersell, Peeter Joosepi p., v. a. Koorküla vallaval. 3. 2. 23 a. nr. 3. (31606)

- Avik, Ella Ado t., v. a. Hummuli vallaval.
25. 11. 19 a. nr. 176. (31607)
- Rüütel, Liisa Kusta t., v. a. Helme valla-
val. 6. 12. 19 a. nr. 52 — Liisa Jaakson'i
nimele. (31609)
- Kull, Karl Liisu p., v. a. Kuigatsi valla-
val. 8. 8. 22 a. nr. 1423. (31610)
- Tsimmernann, Peeter Kusta p., v.
a. Jõgeveste vallaval. 16. 5. 22 a. nr. 543.
(31611)
- Turi, Johanna Peetri t., v. a. Tõrva ale-
vival. 8. 4. 21 a. nr. 67. (31612)
- Kruus, Jaak Johani p., v. a. Taagepera
vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 224.
(31614)
- Vister, Jaak Otti p., v. a. Taagepera
vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 101.
(31615)
- Jaani, Aleksander Jüri p., v. a. Helme
vallaval. 20. 8. 20 a. nr. 831. (31616)
- Kärsna, Liisa Karli t., v. a. Sangaste
vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 631. (31617)
- Hansov, Rosalie, nr. 293. (31851)
- Trei, Alfred Johannese p., v. a. Tall.
linna pol. 1 jsk. 28. 2. 21 a. nr. 12588.
(31911)
- Krall, Aleksander Jaani p., v. a. Narva
linna pol. ülemalt 25. 9. 20 a. nr. 25830.
(31912)
- Kliis, Julius Ernst Jaani p., v. a. Tall.
linna pol. 3 jsk. 2. 1. 20 a. nr. 4188.
(31913)
- Janson, Margarethe Jüri t., v. a. Tall.
linna pol. 1 jsk. 27. 1. 20 a. nr. 5368.
(31914)
- Põdder, Hilda Karli t., v. a. Tartu maak.
pol. ülemalt 6. 12. 19 a. nr. 111.
(31915)
- Titov, Aleksandra Rodioni t., v. a. Tall.
linna pol. 4 jsk. 1924 a. nr. 1007/152600.
(31916)
- Rõmus, Erika Joosepi t., v. a. Tall. linna
pol. 1 jsk. 30. 3. 20 a. nr. 9508.
(31917)
- Valk, August Jaani p., v. a. Tall. linna
pol. 3 jsk. 1. 9. 23 a. nr. 1718.
(31918)
- Jalakas, Aleksander Peetri p., v. a.
Viimsi vallaval. 23. 1. 20 a. nr. 104.
(31919)
- Vatsel, Eduard Kristjani p., v. a. Tall.
linna pol. 1 jsk. 7. 1. 20 a. nr. 5927.
(31920)
- Mitt, Adele Jüri t., v. a. Tall. linna pol.
1 jsk. 20. 2. 22 a. nr. 14287. (31921)
- Lantin, Hilda Mihkli t., v. a. Rakvere
linna pol. ülemalt 29. 11. 19 a. nr. 1264.
(31922)
- Lange, Marie Jüri t. (31923)
- Glasberg, Helene Jüri t., v. a. Rakvere
linna pol. ülemalt 1. 6. 20 a. nr. 5294.
(31924)
- Silm, Karl Tõnu p., v. a. Tall. linna pol.
1 jsk. 21. 9. 21 a. nr. 13486. (31926)
- Kallau, Herbert Hindreku p., v. a. Tall.
linna pol. 1 jsk. 26. 3. 24 a. nr.
2485/137844. (31927)
- Jürgenson, Elfriede Villemi t., v. a.
Tall. linna pol. 2 jsk. 4. 5. 23 a. nr. 690.
(31928)
- pol. 2 jsk. (31929)
- Song, Marta Villemi t., v. a. Tall. linna
Kalle, Agnes Peetri t., v. a. Tall. linna
pol. 1 jsk. 5. 12. 19 a. nr. 1890.
(31930)
- Glasberg, Aleksander Eduard Jüri p.,
v. a. Tall. linna pol. 1 jsk. 11. 7. 21. a.
nr. 12520-a. (31931)
- Trepus, Rudolf Juhani p., v. a. Tall.
linna pol. 1 jsk. 16. 1. 24 a. nr.
2173/149182. (31932)
- Meius, Maria Peetri t., v. a. Emmaste
vallaval. 10. 1. 20 a. nr. 878. (31933)
- Vigotski, Rahmil Isaku p., v. a. Tall.
linna pol. 1 jsk. 7. 8. 22 a. nr. 146.
(31934)
- Heidelberg, Aleksandra Stefani t.,
v. a. Tall. linna pol. 1 jsk. 13. 1. 20 a.
nr. 7121. (31935)
- Hannus, Elfriede Danieli t., v. a. Voka
vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 842.
(31936)
- Uuskar, Toomas Leena p., v. a. Tall.
linna pol. 1 jsk. 23. 3. 25 a.
nr. 867/241163. (31937)
- Bolschakov, Johannes Johani p., v. a.
Küti vallaval. 6. 2. 23 a. nr. 80/28839.
(31978)
- Oru, Helene Leontine Gustavi t., v. a.
Rakvere linna pol. 14. 1. 20 a. nr. 4129.
(31979)
- Apfelbaum, Robert Augusti p., v. a.
Rakvere vallaval. 14. 6. 21 a. nr. 1459.
(31980)
- Erna, Helene Pauli t., v. a. Rakvere linna
pol. 29. 11. 20 a. nr. 5783. (31981)
- Hubel, Marie Jaani t., v. a. Rakvere
linna pol. 13. 9. 20 a. nr. 5512.
(31982)
- Tenneberg, Friedrich Aleksandri p.,
v. a. Rakvere linna pol. 16. 1. 20 a.
nr. 4171. (31983)

- N o g o, Anette Karli t., v. a. Rakvere linna pol. jsk. 23. 11. 19 a. nr. 272. (31984)
- K u i v a, Herman Mihkli p., v. a. Naroova-Jõesuu alevival. 1921 a. (31985)
- E l b l a u s, Jaan Aleksandri p., v. a. Vastse-Kuuste vallaval. 17. 4. 23 a. nr. 38. (32066)
- P i l l e, August Jaani p., v. a. Vastse-Kuuste vallaval. 31. 1. 22 a. nr. 556. (32067)
- A r e n (Pille), Lilli Kristjani t., v. a. Vastse-Kuuste vallaval. 1919 a. nr. 178. (32068)
- L i n d e m a n n, Johannes Aleksandri p., v. a. Alatskivi vallaval. 12. 3. 23 a. nr. 30. (32069)
- T i i k, Marta Hendriku t., v. a. Haaslava vallaval. 4. 3. 20 a. nr. 504. (32071)
- P a l t s e r, Eduard Johani p., v. a. Luunja vallaval. 11. 1. 20 a. nr. 203. (32072)
- A a s, Peeter Jaani p., v. a. Vesneri vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 1719. (32073)
- R o s e n t h a l, Jaan Jüri p., v. a. Haaslava vallaval. 14. 9. 20 a. nr. 775. (32074)
- O p p e, Anna Jaani t., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 28. 1. 20 a. nr. 915. (32075)
- B l u m f e l d t, Jüri Abrami p. (32144)
- K a m p, Hans Miku p. (32144)
- L i n k, Jaan Jüri p., v. a. Tori vallaval. 7. 5. 21 a. nr. 77. (32145)
- P l o d i s c h e v s k i, Stanislav Ferdinandi p., v. a. Salla vallaval. 23. 8. 21 a. (32147)
- K o o l, Anna Jaani t., v. a. Vohnja vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 377. (32148)
- S a a r e m a a, Johannes Hansu p., v. a. Erra vallaval. 24. 4. 23 a. nr. 19. (32149)
- K r e s m a n n, Eduard Loviise p., v. a. Harku vallaval. 27. 4. 23 a. nr. 56. (32267)
- A d e r, Johann Ado p., v. a. Saue vallaval. 27. 2. 20 a. nr. 889. (32268)
- A s t o n, Loviise Andrese t., v. a. 19. 12. 1919 a. nr. 724. (32271)
- K r a a v, Leeni, v. a. Rae vallaval. 14. 1. 1920 a. nr. 640. (32272)
- L o o, Alfred Jakobi p., v. a. Nehatu vallaval. 11. 2. 20 a. nr. 256. (32273)
20. 2. 20 a. nr. 458. (32274)
- K r u u b e r g, Juuli Priidiku t., v. a. Rikko, Katariina Juhani t., v. a. Vääna vallaval. 12. 3. 20 a. nr. 511. (32275)
- L e s s o m ä g i, Adele Juuli Gustavi t., v. a. Rae vallaval. 23. 1. 25 a. nr. 57. (32276)
- R o s e n f e l d t, Mart Jüri p., v. a. Kurna vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 300. (32277)
- K ö r b, Johan Peetri p., v. a. Aidu vallaval. 11. 10. 21 a. nr. 385. (32503)
- N u r k, August Anu p., v. a. Viljandi vallaval. 1919 a. (32504)
- S a a r, Anette Jaani t., v. a. Holstre vallaval. 1919 a. (32504)
- L a a r m a n n, Peeter Jaani p., v. a. Kaarli vallaval. 1919 a. (32504)
- G l a s s, Anna Tiiti t., v. a. Vastemõisa vallaval. 17. 1. 20 a. nr. 518. (32504)
- K ä r p, Jaan Jakobi p., v. a. Vana-Võidu vallaval. (32504)
- K ä r p, Mari Kadri t., v. a. Vana-Võidu vallaval. (32504)
- B r a u e r, Hans Jakobi p., v. a. Viljandi vallaval. (32504)
- S a a r, Hans Hansu p., v. a. Holstre vallaval. (32504)
- N u g i s, Jaan Peetri p., v. a. Viljandi vallaval. (32504)
- B o c k, Emilie Ado t., v. a. Vana-Võidu vallaval. nr. 387. (32504)
- P i i l m a n n, Jaan Anne p., v. a. Olustvere vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 239. (32504)
- S a n d e r, Salme Karli t., v. a. Sürgavere vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 636. (32504)
- A n g e e l i u s, Tõnis Jaani p., v. a. Vastemõisa vallaval. 9. 12. 19 a. nr. 14. (32505)
- U t t, Jüri Johani p., v. a. Vastemõisa vallaval. 2. 1. 20 a. nr. 371. (32505)
- K o d r e s, Morits Moritsi p., v. a. Taevere vallaval. 9. 12. 24 a. nr. 198. (32506)
- K e l v e t s, Jaan Jaani p., v. a. Võisiku vallaval. (32506)
- P a l m i k, Stepan Gerasimi p., v. a. Järvesuu vallaval. (32506)
- G r i b o v i t s c h, Feodor Osipi p., v. a. Viljandi maak. pol. ülemalt 21. 6. 21 a. nr. 260/2199. (32507)
- V a l d t, Mart Mardi p., v. a. Sürgavere vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 46. (32507)
- L a p p, Ann Jaani t., v. a. Pärsti vallaval. 8. 8. 23 a. nr. 38. (32507)
- B r a u v e r k, Martin Jüri p., v. a. Lihula vallaval. 19. 8. 21 a. nr. 1475. (32601)
- A r b o, Maria Andrese t., v. a. Tall. linna pol. 6 jsk. 12. 1. 20 a. nr. 986. (32602)
- S e l i n, Volf Lippa p., v. a. Tall. linna pol. 6 jsk. 2. 6. 22 a. nr. 10442. (32603)

G. SCHEEL & Ko.

Tallinnas,

Asutatud 1884. a.

Toimetab kõiksugu
pangaärilisi transaktsioone.

Restoraan

„DRAAMAKELDER“

Jaani tän. nr. 5. Draamateatri all.
Kõnetraat 565.

Eeskujulik köök! Odavad hinnad!

Kodumaa ja väljamaa liköörid,
veinid, napsid ja õlled.

Soe hommikueine suures väljavalikus
kella 10—1.

Lõuna kella 1—5.

Söögid a la carte igal ajal.

Muusika kella 3—5 ja 8—12.

Restoraanipidaja.

Siseministerium annab välja

kinnisel

vähempakkumisel

11. juulil s. a. kell 10 hom. Toompea lossi kanalisatsiooni ümberehitustööd. Pakkumised, kinnistes ümbrikkudes, märgusõna „Kanaliseatsiooni tööd“ all, siseministri kantseleisse kuni pakkumise alguseni sisse anda. Tagatiseks tuleb enne pakkumise algust ministeriumi kassasse 10% pakutavast summast sisse maksta. Tööde tingimised ja kavad on näha Toompea lossi komandandi juures.